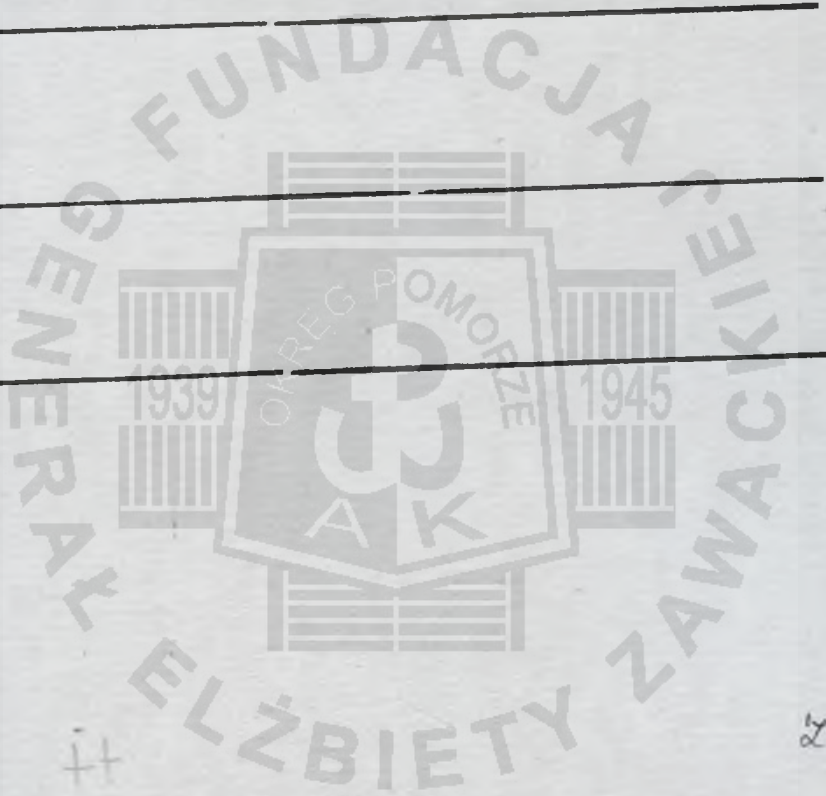

MEMORIAL
Generał Marii Wittek

Wypisów NIE zrobiono

++
zdj. (niepradr.)

ZHP

AK
W-wo
Powst.

MILESKA Maria Irena

zd. Książek

ps. "Jaqa"

530/WSK

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI

MILESKA Maria Irena

z d. Książek

pr. i s. Jaga

I./1. Relacja ✓ k-30, s. 1-33

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora —

*I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —

*II. Materiały uzupełniające relację —

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora ✓ k. 1, s. 1

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ... —

IV. Korespondencja —

V. Nazwiskowe karty informacyjne ✓

VI. Fotografie reproduk. i ksero 9 szt.

I. 1.

RELACJA

- B. Cempla, Maria Inna Mieska. Życiorys, Rzeszów 1979, mps. (ksero), k. 25, s. 1-26
- M. Mieska, Życiorys, Warszawa 1952, k. 1, s. 27-28
- biogram M. Mieskiej opracowany przez F. Banikowską, 1989, mps. (ksero), k. 2, s. 29-31
- relacja M. Mieskiej opracowana przez J. Durczewskiego, 1996, mps. (oryg.), k. 2, s. 32-33

Ćwiczenie k. 30, s. 1-33

1/11
-11

POLSKIE TOWARZYSTWO TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZE
WOJEWÓDZKI SZTAB KAMPANII
„POLSKA NASZYCH DNI”
W RZESZOWIE

Życiorys

AUTOR: *Bruciszew Anna*

TYTUŁ: *Anna Anna Anna - warianty - krajoznawca - Anna Anna - społeczna*

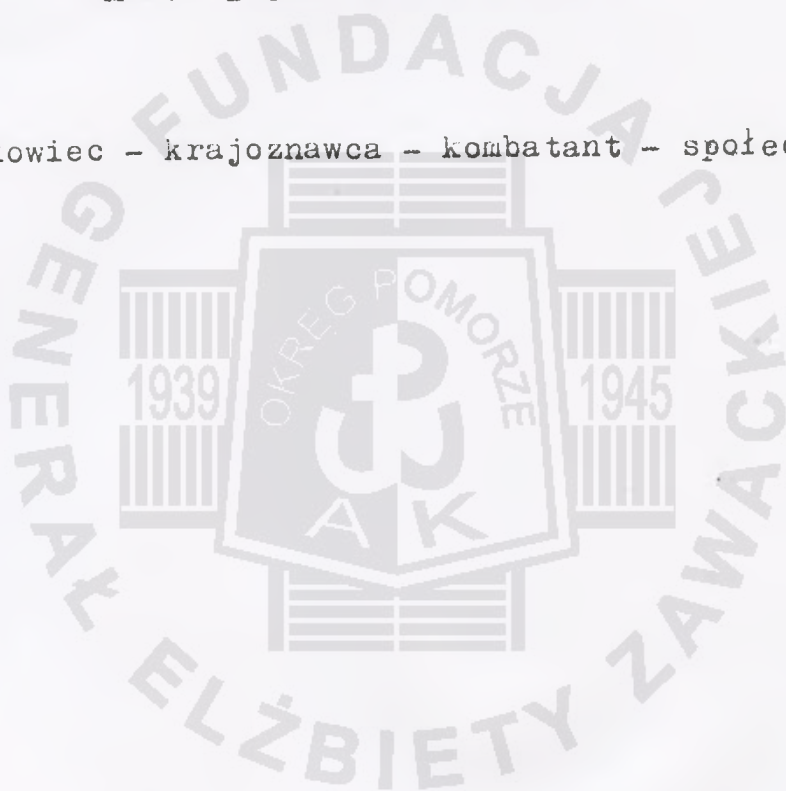

2/37

Bronisław C M E L A

Maria Irena M i l e s k a

naukowiec - krajoznawca - kombatant - społecznik

Rzeszów 1979

Jeszcze przed ukończeniem studiów uniwersyteckich podjęła pracę nauczycielki w szkole powszechnej nr 111 w Krakowie w latach szkolnych 1929/30 i 1930/31. W roku szkolnym 1931/32 odbywała praktykę szkolną w Państwowym Gimnazjum Żeńskim w Krakowie pod kierunkiem dr Stanisławy Niemcówny. Pracę tę łączyła z równoczesnym zbieraniem materiałów w terenie do przygotowywanej pracy magisterskiej, a także z pracą organizacyjną przy zakładaniu gabinetu w Ognisku Metodyki Geografii/geografia i geologia/. Od 1 października 1933 r. do 1 lipca 1936 r. uczyła geografii i geologii w Gimnazjum św. Scholastyki w Staniątkach koło Niepołomic. Stosując nowoczesne, pogładowe metody nauczania organizowała w tej szkole częste dłuższe wycieczki krajoznawczo-geograficzne w najbardziej interesujące regiony geograficzne Polski. Od 1 sierpnia 1938 r. do 30 czerwca 1939 r. uczyła geografii i geologii w gimnazjum i liceum Zrzeszenia Nauczycielskiego im. Zawadzkiej w Dąbrowie Górniczej.

Równolegle z nauką prowadziła pracę społeczną w Związku Harcerstwa Polskiego, przebiegając przez wszystkie stopnie tej organizacji młodzieżowej. Była wieloletnią instruktorką łączności w stopniu harcistrzyni. Na kursie harcerskim dla instruktorek w służbie łączności organizowanym przez Główną Kwaterę Harcerek przeszła przeszkolenie wojskowe w służbie łączności. Kurs odbył się w Centrum Wyszkożenia wojsk łączności w Zegrzu. Maria Irena Milecka była komendantką kursu.

W okresie napaści hitlerowskiej na Polskę w 1939 r. z ramienia Komendy Głównej Harcerek pracowała na placówce sanitarnej na ul. 1 Rakowieckiej, naprzeciw koszar, orócz tego w początkach września zatrudniona była w Straży Obywatelskiej przy kopaniu rowów przeciwlotniczych na Placu Unii Lubelskiej. Przy pracy tej ranna była na skutek uderzenia pociśku odłamkiem w lewą rękę.

W okresie okupacji hitlerowskiej podjęła oficjalną pracę w Miejskiej Szkole Handlowej dla dziewcząt i młodzieży, ucząc tam

w latach 1940 - 1943. następnie wykładała na rocznych kursach handlowych J. Popielewskiej i J. Roszkowskiej w Warszawie. Bagatela 15. nieoficjalnie w tej samej szkole organizowano tajne komplety z programem gimnazjum i liceum. Trwało to wszystko do czerwca 1944 roku.

Tajne nauczanie to tylko nieznaczna część pracy konspiracyjnej Marii Ireny Mileskiej; wieloletnia instruktorka łączności w stopniu harcmistrzyni, w latach 1941 - 1943 była kierowniczką specjalnego działu łączności w Komendzie Pogotowia Harcererek. Brała udział w opracowaniu instrukcji dla kurierek, prowadzenia kursów dla instruktorek łączności i łączniczek na trasach sztafetowych w Warszawie, w Komendach Chorągwi i Hufców Harcererek, co łączyło się z częstymi wyjazdami w teren dla kolportażu instrukcji. W 1942 roku brała udział w przygotowywaniu trasy sztafetowej Warszawa - Radom i przetrzutów z Generalnej Gubernii do Rzeszy. Przeszkolone łączniczki - harcerki pełniły służbę w sieci szlarmowej Komendy Głównej najpierw Związku Walki Zbrojnej a później Armii Krajowej. Ponadto na zlecenie "J x w o r a" /inż. Jan Dytowski/ wykonywały specjalne prace związane z działalnością "Cienociemnych" - przygotowywanie do wysyłki i przenoszenie materiałów, sporządzanie kopii szkiców kartograficznych dla "Łocianów"; dwukrotny udział w podjęciu kłutów. Działalność ta znana pod kryptonimem "Danuta" trwała aż do powstania, a do tej pory znana jest zaledwie nielicznemu kręgowi osób. W 1943 roku Maria Irena Mileska jako kierowniczka działu łączności Komendy Pogotowia Harcererek odkomenderowana została do Wojskowej Służby Kobiet Okręgu Warszawskiego Armii Krajowej, gdzie powierzono jej funkcję zastępczyni referentki WSK przy tymże Okręgu, a także szefi łączności kobiet - żołnierzy pod pseudonimem "Jaga". Bezpośrednim jej przełożonym była "Rysia" - mjr Maria Szykiewicz, później Drzymulska. Wkrótce po tym, w tymże samym 1943 r. otrzymała przydział służ-

- 4 -

6/11

bowy do Szefa łączności K.O.V. Wydziału Sztabu na szczeblu Komendy Okręgu Armii Krajowej w Warszawie - kpt. " Larysa ", a później " Adwokat ". Działalność w tym dziale polegała na organizacji pracy zwłaszcza szkoleniowej i czuwaniu nad zespołami łączniczek i placówek łączności we współpracy z " Lechem ", a później " Adwokaśtem " oraz z " Mirskim " - jego zastępcą, którym był Kazimierz Malinowski - rozmieszczonymi na terenie Warszawy.

Wraz z wybuchem powstania warszawskiego, w godzinie " V " nastąpiła mobilizacja przygotowanych zespołów łączniczek na obszarze walczącej Warszawy. nawiązany został ścisły kontakt ze składnicami meldunkowymi: K+1, K-2, S, z płk. " Radwanem " z Szefami K.O. łącznie z " Adwokatem". Dnia 5 sierpnia 1944 r. wykonano powierzchniowy przerzut pierwszego kabla linii telefonicznej przez AL. Sikorskiego. Maria Irena Mileska pełniła w tym czasie dyżury w centrali telefonicznej Dowództwa Okręgu AK. - przeważnie w nocy, ze względu na młodociany wiek telefonistek, pomagała też w kontroli pracy w składnicach meldunkowych. Pracowała na kolejnych miejscach postoju: ul. Jasna, PKO, Ziota - Palladium. W tym czasie otrzymała stopień porucznika wojska polskiego i dwa odznaczenia krzyżami.

Po kapitulacji Warszawy w dniu 5 października 1944 r. nastąpił wymarsz ujętych powstańców do niewoli. Przed wymarszem, dnia 3 października 1944 r. na odprawie u szefa Wojskowej Służby Kobiet - inspektorki Marii Wittek pseudonim " Mira " - Maria Irena Mileska otrzymała ustne polecenie objęcia funkcji komendantki stajagu, o ile dojdzie do koncentracji kobiet - jeńców w jakimś obozie. Z grupą podporządkowaną Dowództwu Okręgu Warszawskiego nastąpił przemarsz do obozu przejściowego w Ożarowie, a stamtąd transport do obozu nr XI.B. w Fallingsbostel. W obozie tym Maria Irena Mileska wybrana została mężem zaufania, a komendantką jego z mianowania Szefa Wojskowej Służby Kobiet. Do listopada 1946 r. przyjmować musiała liczne inwigilacje ze strony Niemców i opie-

7/11

rać się zakusom na status wojskowy ~~wojskowy~~ obozu, czyli przejścia na " cywila ", które to propozycje były stale ponawiane przez okupantów. Po tych nieudanych próbach, dnia 1 listopada 1944 r. wraz z grupą 373 kobiet przewieziona została do obozu w Bergen - i Belsen; po uprzednim wydzieleniu z tej grupy kobiet - oficerów. Po byt w Bergen - Belsen, w wydzielonym rewirze obozu koncentracyjnego trwał do 17 grudnia 1944 r., skąd na skutek silnych pisemnych i ustnych interwencji Polskiej Komendy w oparciu o tekst Konwencji Genewskiej - przewieziono ją do obozu w Oberlangen VIC. Nad przetransportowywanymi kobietami również z innych obozów: XIB, IVB, XB, XIA, IVF, łącznie 1719 osób, w tym poniżej 18 lat 94, od 19 - 45 1569 osób. Funkcję komendantki obozu VIC, zaakceptowaną przez władze niemieckie pełniła Maria Irena Milecka do czasu jego uwolnienia w dniu 12 kwietnia 1945 r. przez I Dywizję Pancerną gen. Stanisława Maczka. Oboz zorganizowany był na zasadach wojskowych, kierowanie obozem było ciężkie, bo oile niemiecki komendant kpt. Mehler- był w stosunku do obozu dość poprawny, o tyle jego zastępca por. Treiber wymyślał coraz to nowe szykany. W obozie było głośno, ciemno, a później brakowało nawet bieżącej wody. Zadawano się czerpaniem jej z rowów odwadniających teren. Mimo tych trudności Maria Irena Milecka jako komendantka wraz z podległymi jej instruktorkami Wojskowej Służby Kobiet zaradzały wszelkim kłopotom i skutecznie opierały się niemieckim zakusom. Przez cały czas trwania obozu prowadzone było szkolenie wojskowe, choć brakowało odpowiedniego sprzętu. Organizacja w obozie była według zasad przyjętych w armii. Były więc kompanie, plutony, drużyny. Obowiązywała dyscyplina i założenia wychowawcze zgodne z postawą patriotyczną - żołnierską i wzajemnego koleżeństwa. Na szczególne podkreślenie zasługuje wytworzenie atmosfery zaufania, co było nie małą zasługą Marii Ireny Mileckiej jako komendantki i dobranych

8/17

i dobranych przez nią właściwych komendantek kompanii, plutonów i innych funkcyjnych na terenie obozu. O tej atmosferze niech świadczy fakt, że na terenie obozu zakonspirowanych było 52 oficerów. Komenda miała liczne trudności, nie tylko materialne, czy organizacyjne, gorszymi od tych były kłopoty z nasyłanymi do obozu od góry oficerami Wehrmachtu i gestapo, łącznie z propozycją utworzenia w obozie "kobiecego legionu antybolszewickiego". Postawę Marii Ireny Mileskiej w tej sprawie najlepiej obrazuje strzał 2 oberzahlmeistra "oddany w jej kierunku, który okazał się niewypałem. Wydarzenie to przedstawiła Maria Irena Mileska dość obszernie w referacie na sesji naukowej Ligi Kobiet w Warszawie. Powielone sprawozdanie z tej sesji ^{w skróconej wersji} ukazało się w zbiorowej publikacji. Oprócz szkolenia wojskowego przez cały czas trwania obozu prowadzono naukę szkolną na różnych szczeblach oraz pracę oświatowo - wychowawczą. W obozie był także szpital ze Śródmieścia Warszawy, w którym leżało kilkanaście kobiet - żołnierzy w gipsach, rannych jeszcze w powstaniu, ogółem szpital liczył około 120 chorych.

Po wyzwoleniu obozu Oberlangen VIC przydzielono do niego nowe władze opiekuńcze - polskie i angielskie. Współpraca z nimi wcale nie była taka łatwa jakby się to na pierwszy rzut oka mogło wydawać. Wymagało to od Marii Ireny Mileskiej jako komendantki dużej równowagi i spokoju aby niczym nie urazić swych wyzwolicieli a przecież nie iść na wszystkie ich koncepcje i propozycje, co do dalszych losów osadzonych w obozie kobiet. Wraz ze swymi współpracowniczkami skutecznie uporała się ze wszystkimi trudnościami. Do czasu powrotu do kraju, zorganizowanego przez władze repatriacyjne - kobiety nie siedziały beczynnie. Na podstawie porozumienia z Dowództwem Dywizji Pancerniej gen. Stanisława Maczka w ramach utworzonego Batalionu Polskiej Wojskowej Służby Kobiet pełniły służbę pomocy żołnierzom, sprawowały opiekę nad kobietami i dziećmi.

mi w obozach cywilnych. W ramach prowadzonej likwidacji obozu część kobiet odkomenderowano na studia wyższe do Belgii i Francji, chore przetransportowano samolotami do Anglii, część do szkoły offlagu w murnau, część do szkoły II Korpusu gen. Władysława Andersa we Włoszech. Wszystko to wymagało od Marii Ireny Mileskiej jako komendantki wyzwolonego obozu dużego nakładu pracy, energii i wielostronnych kontaktów. Pierwsze łączniczki wyszły do kraju zaraz po uwolnieniu obozu. Wiele starań i sprytu wymagało od niej uzyskanie od władz brytyjskich pomieszczeń w pobliżu Oberlangen, w byłym obozie jenieckim dla Niemców w Niederlangen, gdzie były lepsze warunki i większy teren, z gospodarstwem hodowlanym, z ogrodem ^{warzywnym} jako bazy żywieniowej, a następnie plutonu sztabowego w Hange, gdy w obozie pozostały tylko nieliczne osoby.

Po likwidacji obozu, była jego komendantka Maria Irena Mileska została zatrudniona w biurze Historycznym przy I Dywizji Pancerniej we Freren od 1 października 1946 r. do maja 1947 r. W wyniku tego zatrudnienia powstała praca naukowa p.t. " Obrona Warszawy - wrzesień 1939 r." na podstawie materiałów zebranych wśród uczestników obrony Warszawy /wrześniowej w obozach w Niemczech/. Praca ta licząca 125 stron maszynopisu złożona została po powrocie Autorki do kraju w Archiwum Biura Historycznego Wojska Polskiego za zaświadczeniem i opinią wydaną w dniu 12 listopada 1947 r. nr 550/47 i nr 549/47 podpisanym przez Szefa Wydziału Kampanii Wrześniowej Biura Historycznego Wojska Polskiego. Maria Irena Mileska powróciła do Polski 26 lipca 1947 r. po przekazaniu wszystkich rozliczeń z likwidacji obozu i innych związanych z tą działalnością dokumentów Inspektoratowi Wojskowej Służby Kobiet.

Po powrocie do kraju od października 1947 podjęła się pracę nad zorganizowaniem akcji odgruzowania i odbudowania pałacu Czertweryńskich - Uruskich na Krakowskim Przedmieściu. Czyniła to w porozumieniu i przy współpracy przyszłego organizatora Zakładu

Antropogeografii i Instytutu Geografii prof. dr. Stanisława Leszczyckiego. Zajęła się też przygotowaniem zajęć dydaktycznych i wyposażenia katedry, najpierw w już częściowo odbudowanym Pałacu Staszica, następnie w lokalu odstąpionym przez Polskie Towarzystwo Ekonomistów na nowym świecie 49. Była to praca honorowa przed podjęciem w październiku 1947 r. dorywczo wykładów na Uniwersytecie Warszawskim. Następnie zatrudniona została w Centralnym Urzędzie Planowania w Komisji Ankietowej, a od grudnia 1947 r. do czerwca 1949 r. w Ministerstwie Odbudowy - Główny Urząd Planowania Przestrzennego początkowo jako radca, następnie p.o. Dyrektora Planów regionalnych.

W jesieni 1948 rozpoczęła zajęcia dydaktyczne w Zakładzie Antropogeografii na nowym świecie, po odbudowie gmachu na Krakowskim Przedmieściu w pełnym toku zajęć dydaktyczno - naukowych w Zakładzie przekształconym później w Katedrę Geografii Ekonomiczno-społecznej, następnie Ekonomicznej Polski - pełniąc kolejno funkcje: st. asystenta, adiunkta, i st. wykładowcy, do momentu przejścia na emeryturę w 1973 roku.

W czasie pracy w Uniwersytecie Warszawskim miała wiele przykrości z tytułu swej przynależności do Związku Wojski Zbrojnej i Armii Krajowej, mimo że czynami swoimi dowiodła pozytywny swój stosunek do nowej rzeczywistości. W 1954 roku ukończyła kurs samokształcenia ideologicznego z wynikiem bardzo dobrym, w 1954 i 1955 kursy języka rosyjskiego dla pracowników naukowych I i II stopnia również z wynikiem bardzo dobrym.

Z jej i jej najbliższych kolegów inicjatywy rozpoczęto wydawanie w 1956 r. magazynu Geograficznego "Poznaj Świat" przy Polskim Towarzystwie Geograficznym, w którego władzach centralnych pracowała długie lata jako Sekretarz Generalny. W redakcji "Poznaj Świat" pracuje bez przerwy do dnia dzisiejszego, zajmując się tematami z geografii Polski, historii odkryć geograficz-

nych i historii geografii oraz działem recenzji.

Osobnego omówienia wymaga działalność społeczna Marii Ireny Mileskiej, której poświęcała wszystkie wolne godziny swojego życia. Była i do dziś pozostała działaczką społeczną wielkiego formatu. Już to, co wyżej napisano o jej pracy w szeregach harcerzek, zarówno w czasie pokoju jak i podczas wojny kwalifikuje ją do zajęcia miejsca w pierwszym szeregu zasłużonych działaczy społecznych. Nie na tym wszakże skończyła się jej praca społeczna. Warto nadmienić, że jeszcze w okresie międzywojennym interesowała się rozwojem turystyki i krajoznawstwa w kraju, czego dowodem było zorganizowanie przez nią wraz z Wł. Midowiczem Akademickiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego, był to jedyny wówczas tego rodzaju Oddział w Polsce. Z tego tytułu była członkiem Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego.

Od 1950 r. współpracowała z Wydziałem Turystyki Ministerstwa Komunikacji. Wykładała na kursach i była przewodniczącą Komisji Egzaminacyjnej Kursu Przeszkolenia Turystycznego w Departamencie Turystyki. Od 5 do 12 czerwca 1955 r. była przewodniczącą odprawy szkoleniowej kierowników obozów wędrownych dla młodzieży szkół ogólnokształcących i zawodowych Ministerstwa Oświaty. Uczestniczyła w pracach przygotowawczych do zawarcia międzynarodowej Konwencji Turystycznej między Polską a Czechosłowacją, przygotowując mapę całych Beskidów w skali 1 : 100 000. Na tym odcinku współpracowała z prof. dr. Walerym Goetlem.

Specjalny rozdział w jej życiu stanowi praca w Polskim Towarzystwie Turystyczno - Krajoznawczym, w którym przez trzy kadencje była przewodniczącą Komisji Krajoznawczej Zarządu Głównego PTTK. Do komisji tej wniosła wiele osobistej, twórczej myśli, w niczym nie ograniczając pomysłów i inicjatyw pozostałych jej członków. Za jej sprawą została podjęta przez Komisję uchwała o wznowieniu publikacji " Ziemia ", która na skutek nieszczęśliwego

12/11

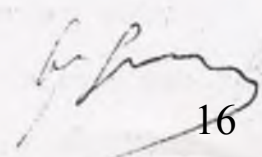
zmiany profilu przestała się ukazywać. Wysiłkom jej zawdzięczać należy wydanie Słownika Geografii Turystycznej Polski, której tom I ukazał się w 1956 roku zaś tom II w 1959 roku. Przewodniczącą Komitetu redakcyjnego była Maria Irena Milewska. W 1971 r. Państwowe Wydawnictwo Naukowe podjęło opracowanie Słownika pod jej redakcją naukową. Mimo, że prace autorskie i redakcja naukowa zostały wykonane wydawnictwo nie zostało do tej pory zrealizowane przez Redakcję Geografii PWN ponieważ odebrano jej tę pozycję i przekazano do działu encyklopedii.

Obejmując przewodnictwo Komisji Krajoznawczej Zarządu Głównego PTTK wniosła do niej z sobą gotowy plan działania: " krajoznawstwo jako treść turystyki, musi być rozbudowane w kilku aspektach: ilości, jakości, praktyki i teorii. Wszystkie ^(nierozzerwalnie) te aspekty są ze sobą powiązane." jak mówi o tym w Ziemi 1965 /Aktualne problemy krajoznawstwa/. Plan ten systematycznie realizowała i wprowadzała w życie we wszystkich ogniwach organizacyjnych Towarzystwa. Dużo uwagi poświęcała możliwie szerokiej informacji krajoznawczej. Dla jej sprawnego działania była inspiratorem pokrycia terenu całego kraju możliwie gęstą siecią Poradni Krajoznawczych. Szczególną uwagę zwracała na wystrój krajoznawczy w obiektach PTTK, a szczególnie jego bazie noclegowej i żywieniowej. Wielką wagę przywiązywała do systematycznego szkolenia szeroko pojętego aktywu krajoznawczego w Towarzystwie. Dowodem tego było powołanie w łonie Komisji Krajoznawczej Zg PTTK Zespołu Organizacyjno - Szkoleniowego. Tematyce szkolenia poświęcony był Ogólnopolski Sejmik Krajoznawczy, zorganizowany w Krakowie w dniach 18 - 19 kwietnia 1964 r. W listopadzie tego roku zorganizowano w Warszawie Centralny Kurs Prelegentów Krajoznawczych. Wielką potrzebę widziała we współdziałaniu Towarzystwa, szczególnie działaczy - krajoznawców z ruchem regionalnym na terenie całego kraju. Dała temu wyraz organizując kilka posiedzeń w terenie wspólnie z działającymi tam towarzystwa-

B/17

mi regionalnymi. Żeby wymienić odczyty wspólne Komisji Krajoznawczej Zarządu Głównego PTTK z Zarządem Stowarzyszenia Miłośników Ziemi Tarnogórskiej w Tarnowskich Górach we wrześniu 1966 r. podczas odbywających się tam każdego roku Dni Gwarków, albo włączenie się Komisji Krajoznawczej Zg PTTK do uroczystych obchodów 800-lecia osady flisackiej w Ulanowie i 300-lecia nadania praw miejskich tej osadzie, która była później bardzo prężnym portem rzecznym o dużym znaczeniu w zegludze śródlądowej. Uroczystości miały miejsce 25 i 26 czerwca 1966 roku.

Inicjatywie Marii Ireny Mileskiej zawdzięczają swoje powstanie Regionalne pracownie Krajoznawcze, które stać się mają z czasem placówkami naukowo - badawczymi w określonych regionach krajoznawczych Polski. Do pracy krajoznawczej wnosila wiele bardzo cennych pomysłów, które umiała nie tylko podjąć ale w skali krajowej realizować. Miała w tym zakresie duże doświadczenie, była zamężna, turystką, o wielostronnych zainteresowaniach krajoznawczych. Znała wszystkie regiony Polski. Jako geograf i naukowiec odbyła też wiele podróży zagranicznych: 1963 - Paryż - 8 - dniowe seminarium w zakresie turystyki /Centre d'Etudes Supérieure.../, 1965 - seminarium polsko-czeskie - ow, 1965 - Jugosławia - wycieczka programowa ze studentami IGOW, 1967 - Moskwa - Leningrad - PTTK, 1969 - Francja - Paryż - Grenoble - dwa tygodniowe seminarium polsko-francuskie, dwukrotnie Rumunia - seminarium na zaproszenie Instytutu Geografii Beograd i Ministerstwa Turystyki w Rumunii, 1971 i 1975. Wyjeżdżała również prywatnie w 1957 do Albanii, w 1964 do Jugosławii, w 1975 do Szwajcarii. Podróże te, przy wywości jej umysłu i rozległości zainteresowań, a także znajomości języków wydatnie poszerzyły i pogłębily jej wiedzę o świecie i ludziach.

Związek Harcerstwa Polskiego.

Data wstąpienia do ZHP - 2 XII 1920 r., II drużyna, zastęp Wilcząt.

Złożenie Przyrzeczenia Harcerskiego - 3 V 1922 r.

Próba na drużynową st. dziewcząt i młodszych - 3 XII 1928 r.

Mianowanie podharcemistrzynią - 18 VI 1930 r.

Mianowanie harcemistrzynią - 1934 r.

Powojenna weryfikacja stopnia instr. /Nach. Rada Harc./ 14 IV 1958 r

Kolejne funkcje: zastępowa IX 1927, drużanowa II dr. 1928-1931.

Referentka Zuchów k Komendzie Chorągwi Harcerek w Krakowie - 1933 -

1934 - 1935 - 1936, Komendantka Chorągwi Krakowskiej - 1934 - 1935

do V 1935, Komendantka Chorągwi Złotowej do 30 VII 1935 /Jubileuszowy Złot w Spale/.

Drużanowa drużyny 2. przy szkole w Dąbrowie Górniczej 1938/39,

Kolejne kolonie i obozy: uczestnictwo i prowadzenie:

3 VII - 31 VII 1923 - Lubatówka, *uczestn.*

2 - 27 VIII 1927 - obóz dla drużynowych Chor.Krak. - oboźna - Łącko nad Dunajcem

Komendantka obozów drużyny II ej - Mejrany nad j. Łusza - 1929

1930 - ob. drużynowych Chor. - Janopol nad jez. Dringis

1933, 1934 - obóz drużynowych zuchów - Kościelisko, *Rymanów*

1933/34 i 1934/35 - zimowe - *odprawy drużynowych*

1935 - drużyna z Zawiercia - Jastrzębik k. Krynicy

1931, 1933, 1937, 1938 - współpraca wszkole Instruktorskiej na Buczu w kursach metodycznych dla drużynowych-nauczycielek, inst. specjal. w zakresie terenoznawstwa i służby łączności

VIII 1938 - K-tka ze strony Gł. Kwatery Harcerek - kursu dla instruktorów łączności w Centrum Wyszkozenia Wojskowego Łączności - Zegrze

VIII 1939 - wizytacja obozów harc. na Pojezierzu Suwalskim z ramienia CKH

Złoty harcerskie - 25 VI - 5 VII 1931 - Słowiański - Praga

11-25 VIII 1930 - Ogólnopolski Starszyny nad

jez. Kiełpiny - oboźna dr. wodnej

1935 - Spała

Okupacja hitl.

IX 1939 Pogotowie Harcerek - kier. placówki san. na Rakowieckiej następnie instruktorka łączności w Pogotowiu Harcerek,

1943 - odkomenderowana do WSK-AK /Wojskowa Służba Kobiet/

Powstanie zob. str. 1 I, 2 życiorysu,

obozy jenieckie zob. str. 3.

Wykaz otrzymanych odznaczeń/w porządku chronologicznym/:

1. Srebrny Krzyż Zasługi z Mieczami, Kom. Warsz. Okr. AK Rozkaz Nr 27 z dn. 12 IX 1944 r.

2. Krzyż Walecznych - Kom. Warsz. Okr. AK Rozkaz Nr 33 z dn. 23 IX 1944 r.

3. Medal 10-lecia PL - Rada Państwa - 28 VIII 1955 r.

4. Złoty Krzyż Zasługi - Rada Państwa - 28 IX 1956 r.

5. Złota Odznaka PTTK - ZG PTTK - 3 V 1962, nr leg. 715

6. Odznaka Zasłużony Działacz Turystyki - GKKFIT - 10 VII 1964, leg. nr 187

7. Odznaka Tysiąclecia - Ogólny Komitet FJN - 1966 r.

8. Medal im. Aleksandra Janowskiego - ZG PTTK - 10 XII 1966 r.

9. Srebrne Odznaczenie im. Janka Krasickiego - ZMS - 7 V 1968 r. nr leg. 15 264.

10. Brązowy medal za zasługi dla obromności kraju - MON, 9 V 1968 r. nr leg. 38 264

11. Złota Odznaka Polskiego Towarzystwa Geograficznego, Zarząd Główny 18 IX 1968 r., nr leg. 66

12. Odznaka Grunwaldzka, Nacz. Dowództwo WP, 5 XII 1974 r. nr leg. 19925/74

13. Nominacja Honorowym Przewodnikiem GOT za całokształt działalności na polu krzewienia Górskiej Odznaki Turystycznej i turystyki górskiej, PTTK, Komisja Turystyki Górskiej Zarządu Głównego, 5 V 1970 r.

14. Nadanie Krzyża Kawalerskiego Orderu Odwagi i Waleczności
Rada Państwa 26. marca 1980 r. leg. Nr 483-80-7

15. Odznaka Zarządowego Działacza Kultury, Minister Kultury i Sztuki TRL
8. 04. 1980 r. leg. Nr 307-80-04

16. Medal za wybitne zasługi w krzewieniu krajoznawstwa, PTTK z. 41.
12. 04. 1980 r.

17. Medal Imperstwa i Holendersi 1945, Rada P. 8 XII 1976
leg. N° 1663-76-24

18. Medal za Harowanie 1939-1945, R. P. 31. XII 1976
Nr leg. 2293-76-74

19. Srebrny Krzyż Walecznych 20. 6. 1972, Dyj. Kach MON
z. 41. DK-8934/W

20. Krzyż za zasługi dla ZHP, 10. III 1981, leg. Nr 400, Rozkaz Nacz. 4/81

21. Kawalerski Krzyż Pomiarowy, Rada Państwa 6 X 1982
nr. leg. 80-82-44K

Wągrowy - Min. Szk. Wyższego 1. X. 1964
" " " 1. X. 1973

Karta kawalerska 2804.D 17. 04 - 12. 1984
20. 12 1977 zam. 46 84 02 (5 lat 8 m. 15 d.)

23. Kryn'z'Prmi Krajonej, "Dauka", "Jaga" - 13.4.84 r. Lendya
Nr. log. 30137, Kaucy'Kryzi RPK

24. Zasim'dannu Kaucy'Kryzi Loh. 10021/84, Lendya 09.01.1984
por. NSK RPK (Kryzi) - akt persunalnych - 9 f'dm Kaucy'Kryzi RPK

25. "Nagroda indyvidualna Tshopina na nuzhbu osuzhennu v dnu obr'me
Lengylyki i'ny'poryuka n' rebn 1984"
Prazednyy' g'romy' Kaucy'Kryzi Tshopybi 27. Hesen' 1984 (per Lis'o m'ki)

Materialy do kn'z'mi "Razb'nyy' Chon' Har'et' i' m'ny'p'is'
k. T. 323, II. 244 + FK, 2 m'p'tn. u' L'bn 1911-1939" - ch. 1982
eg. st'om'u : 9 KH. m'v. 2 10. XI 1982
Bibliot'm Kar'ol's 10 X. 1982 pod'ob'no m'ni
24 P. Kn'z. R'z'n' Ch'ny'mi m. T. Kor'v'ki p'ed'ub'mi 7. XII 1982

Zas'm'id'annu z Niz'mi - po y'm'le'mi obr'me

Mapy i' publikacyi Dr Emg Gradec'nyj "P'iv'm'e ch'v'e'm'e'ze (Har'et'm' Z'nd'm'nyj)
M'le'm'y' die kn'z'm' u'
cz. I 1911-1914 Nydi nu Tropi - n'a 1937 - "Rozh'd'le'mi Z'nd'm'nyj D'm'nyj Sh'ant'm'nych u' L'bn 1911-1914"
cz. II St'z'ki n'p'ec'm' n'a 1938 z' Roz'm'v'mi, ed'm'k'm' Z'm'z'ek Sk'ant'm' Pol's'koj
Pol's'koj Org'ani'm'nyj Sh'ant'm'nyj, Jurn'et'nyj "
cz. III St'z'ki n'p'ec'm' II 1: 300000 n'a 1938, 1916-1919 - Har'et'm'nyj Z'nd'm'nyj v' Ev'rop'e i' Sh'ant'm'nyj
Har'et'm'nyj Z'nd'm'nyj m. D'alek'm'i V'ost'ok' "
cz. IV St'z'ki n'p'ec'm' III 1938, 1920-1921 - Mapa Har'et'm'nyj Z'nd'm'nyj (v' g'ran'ic'h Pol's'ki' obr'm'nyj n'p'ec'm'yj.)
(p'ro'p'is'm'nyj n'p'ec'm'yj, J'm'm' N'it'm)

W Y K A Z P U B L I K A C J I

- naukowe, popularno-naukowo i szkoleniowe w zakresie turystyki i krajoznawstwa, sprawozdania i recenzje.

1932

- 1. Codzienne wędrówki młodzieży szkolnej do Wielkiego Krakowa ,
Wiadomości Geograficzne, Wyd.Krak.Oddz.PTG, 1932, z.6-7, s. 81-82

1934

- 2. Metodyka wycieczek szkolnych, mapa jako pomoc szkolna, realizacja nowych programów gimnazjalnych,
Dziennik Kuratorski Okręgu Krakowskiego.

1948

- 3. Norwegia - Norge
- Popul.-naukowy miesięcznik geogr. Poznaj Świat PTG, z.6 s.175-189

1949

- 4. Struktura zawodowa ludności Polski w latach 1946,1949 i 1955
/stan aktualny i prognoza, 3 mapy/
- Główny Urząd Planowania Przestrzennego, Plan Krajowy. Do użytku służbowego.
- 5. Podstawowe zagadnienia geografii i kartografii dla turystyki
- Turystyka Powszechna, T.I, Materiały z wykładów wygłoszonych na kursie przeszkolenia turystycznego zorganizowanego przez Biuro Turystyki Min. Kom., Skrypt, s. 112-140

1951

- 6. Mapa turystyczna Polski,
- czasop. Turystyka, 1951 nr 9, s. 1-3

1952

- 7. Sprawozdanie Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Geograficznego za rok 1950
- Przegląd Geograficzny, t. XXIV, z.1-2, s. 121-127
- 8. Sprawozdanie Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Geograficznego za rok 1951
- Przegląd Geograficzny, t. XXIV, z.4, s. 51-54
- 9. Protokół Posiedzenia Plonarnego Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Geograficznego odbytego dn. 23 III 1952 r. pod kierunkiem prof. dr St. Leszczyckiego /razem z S. Leszczyckim/
- Przegląd Geograficzny, t. XXIV, z.4, s. 55-58
- 10. Protokół Walnego Zgromadzenia Polskiego Towarzystwa Geograficznego odbytego dn. 23 III 1952 r. /razem z S. Leszczyckim/
- Przegląd Geograficzny, t. XXIV, z.4, s. 58-68.

- 12 -
1953

18/11

11. Sprawozdanie z działalności Polskiego Towarzystwa Geograficznego za rok 1948

- Przegląd Geograficzny, t. XXIII, s. 186-201

12. Protokół Walnego Zgromadzenia Polskiego Towarzystwa Geograficznego z dnia 12 II 1950 r. /wspólnie z S. Srokowskim/.

- Przegląd Geograficzny, t. XXIII, s. 205-207

13. Sprawozdanie z działalności Polskiego Towarzystwa Geograficznego za rok 1952 /wspólnie z S. Leszczyckim/.

- Przegląd Geograficzny, t. XXV, z. 3, s. 144-163

1954

14. Polscy podróżnicy i odkrywcy. Scenariusz do przezroczy

- Państw. Zakłady Foto-przeźroczy, s. 1-20

15. Polscy podróżnicy i odkrywcy /pogadanka do przezroczy/

- Państw. Zakłady Foto-przeźroczy, s. 1-12

16. Sprawozdanie z działalności Polskiego Towarzystwa Geograficznego w latach 1945-1954 /wspólnie z S. Leszczyckim/

- Przegląd Geograficzny, T. XXVI, z. 3, s. 123-143

1955

17. Geografia turystyczna Polski

- Skrypt dla referentów turystyki, Wyd. Komitet dla Spraw Turystyki s. 1-26

18. Strzelecki w oczach Anglików

- Magazyn geogr. Poznaj Świat, z. 12, s. 42-43

19. Rec. J. Bero, Na Ziemiach Ajmanów i Araukanów, Opowieść o Ignacym Domeyk

- Magazyn geogr. Poznaj Świat, z. 12, s. 44

20. Odkrycie Ameryki na pocztowych znaczkach islandzkich

- Magazyn Geogr. Poznaj Świat, z. 12, s. 43

21. Mała Encyklopedia Powszechna PWN - 1725 haseł z zakresu geografii Polski i historii odkryć geograficznych .

1956

22. Słownik Geografii Turystycznej Polski, t.I A-N, s. 1-624

- koncepcja całości, adiustacja naukowa i współautorstwo 1/3 tekstów
Opracowany w Pracowni Geografii Turyzmu IGUW pod kierunkiem
M.I. Mileskiej na zlecenie Komitetu do Spraw Turystyki

23. Makalu, piąty szczyt świata

- Magazyn geogr. Poznaj Świat, z. 1, s. 23-25

24. Rec. T. Bernadzikiewicz. Polska safari w górach Księżycowych

▼ Magazyn geogr. Poznaj Świat, z. 1, s. 45

25. Stanisław Staszic w podróży po Włoszech 1790-1791

- Magazyn geogr. Poznaj Świat, z.2, s. 26-29

26. Rec. Stanisław Staszic. Oziemiorództwie Karpatów i innych gór i równin Polski. Wyd. Geologiczne
- Magazyn geogr. Poznaj Świat, z. 2, s. 45
27. Rec. L.Lipin, A.Bielow. Gliniane Księgi.
- Magazyn geogr. Poznaj Świat, z. 2, s. 45
28. Geografia na znaczkach pocztowych "Dźwięczący dym" /Livingstone/
- Magazyn geogr. Poznaj Świat, z. 2, s. 46
29. "Jestem Grąbczewski"
- Magazyn geogr. Poznaj Świat, z. 4, s. 32-34
30. Wyspy Tokelau /geografia na znaczkach pocztowych/
- Magazyn geogr. Poznaj Świat, z. 5, s. 46
31. W. A. Obruczew /1863-1956/
- Magazyn geogr. Poznaj Świat, z. 8, s. 11
32. Angola i Mozambik /geografia na znaczkach pocztowych/
- Magazyn geogr. Poznaj Świat, z. 11, s. 46
- 1957
33. Rec. Jarosław Potocki. Na szlakach i bezdrożach Alaski
- Nowe Książki, z.1
34. Rec. W. Słabczyński. Polski badacz mórz południowych /Strzelecki/
- Nowe Książki, z. 1
35. Basses-Alpes. Mapy na kartach pocztowych
- Magazyn geogr. Poznaj Świat, z. 1, s. 32
36. Rec. J i W Walczakowie. Dookoła świata po raz pierwszy.
- Magazyn geogr. Poznaj Świat, z. 1, s. 44
37. Rec. Paryski W.H. W górach Atakamy
- Magazyn geogr. Poznaj Świat, z. 7, s. 45
38. Ostatni górski dopływ Wisły
- Magazyn geogr. Poznaj Świat, z. 8, s. 23-26
39. Na albańskich drogach
- Magazyn geogr. Poznaj Świat, z. 11, s. 22-27
- 1958
40. Stefan Jarosz 4 X 1903 - 31 III 1958
- Magazyn geogr. Poznaj Świat, z. 5, s. 18-19
41. Rec. Chudzikowska J., Jaster J. Na bezdrożach dalekiej północy. Książka o podróżniku zesłańcu. Opowieść o Aleksandrze Czakanowskim.
- Magazyn geogr. Poznaj Świat, z. 8, s. 45
42. Polskie Towarzystwo Geograficzne. Societas Geographica Polonica
- Magazyn Geogr. Poznaj Świat, z. 12, s. 31-32
43. Wędrowki Livingstone'a /dział Co piszą inni - George Bidwell/

1959

44. Galapagos
- Magazyn geogr. Poznaj Świat, z. 5, s. 3-6
45. Rec. Na szczytach gór Europy. Praca zbiorowa pod red. K. SAYSSE -
Tobiczyka "Osiągnięcia polskiego alpinizmu".
- Magazyn geogr. Poznaj Świat, z. 8, s. 45
46. Mieczysław Orłowicz
- Magazyn geogr. Poznaj Świat, z. 12, s. 31-32
47. Słownik Geografii Turystycznej Polski, t. II, 0-2, s. 625-1397,
c.d. poz. ze str. 2 - por. 22
Całość 88 $\frac{3}{4}$ ark. druk.

1960

48. Mieczysław Orłowicz /17 XII 1881-4 X 1959/ - wspólnie z S. Leszczyckim
- Przegląd Geograficzny t. XXXII, z. 1-2, s. 194-196
49. Bibliografia prac Mieczysława Orłowicza
- Przegląd Geograficzny, t. XXXII, z. 1-2, s. 197-202
50. Jarosz Stefan
- Polski Słownik Biograficzny
51. Rec. Speleologia
- Magazyn geogr. Poznaj Świat z. 6, s. 45

1961

52. Regiony turystyczne
- Sprawozdanie z VI Sesji Rady Naukowej TRZZ w Zielonej Górze
16-17 VI 1961 r. /referaty/
Wyd. Rady Naukowej TRZZ, Poznań, s. 52-57
53. Rec. Wielka legenda morska La Férouse'a /1785-1788/, Wiedza Pow.
"Legenda czy rzeczywistość"
- Magazyn geogr. Poznaj Świat, z. 9, s. 44
54. W Beskidzie Sądeckim
- Magazyn geogr. Poznaj Świat, z. 10, s. 29-32
55. Rec. Lud, organ Pol. Tow. Ludoznawczego, rocznik XLVI za rok 1960
- Magazyn geogr. Poznaj Świat, z. 10, s. 45

1962

56. Regiony wypoczynkowo-turystyczne Polski
/pełny tekst pracy doktorskiej powielony na prawach rękopisu
przez Komisję Planowania Gospodarczego do użytku służbowego
Wojewódzkich Komisji Planowania Gospodarczego/
s. L-151 i 13 map.
57. Geografia. Krajoznawstwo
Wstęp do działu 91, s. 412-414. Książki dla bibliotek
Literatura popularno - naukowa, część I Wyd. Stow. Bibl. Polskich

58. Rec. Zwoliński S. W podziemiach tatrzańskich. Wyd. geol.
- Magazyn geogr. Poznaj Świat, z. 2, s. 45

1963

59. Regiony turystyczne Polski. Stan obecny i potencjalne warunki rozwoju
Prace Geograficzne nr 43, Instytut Geografii PAN, s. 1-156, 6 map
60. Środowisko geograficzne i jego racjonalna eksploatacja
- Miasto, Organ Tow. Urbanistów Polskich, nr 3, /147/ s. 26-29
61. Bug czy Narew
- Magazyn geogr. Poznaj Świat, z. 1, s. 33-34
62. Polacy w Australii i Oceanii
- Magazyn geogr. Poznaj Świat, z. 11, s. 43
63. Uchwały IV Krajowej Narady Aktywu Krajoznawczego w realizacji
Komisji Krajoznawczej ZG i jej zespołów
- Biuletyn Informacyjny ZG PTTK, marzec 1963, nr 30, s. 3 i 6

1964

64. Classement et cartographie des regions touristiques de Pologne
- Geographie et tourisme. Actes du Colloque tenu a Paris, les. 2
3 et 4 mai 1963, Centre d'Etudes Superieures du Tourisme de la
Faculte des Letters et Sciences Humaines de l'Universite de
Paris, Institut de Geographie, Paris 1964, s. 24-28
65. W setną rocznicę urodzin Karola Bohdanowicza 29 XI 1864-5 VI 1947
- Magazyn geogr. Poznaj Świat, z. 11, s. 30-31
66. Praktyki studenckie za Kołem Polarnym /Uniw. Leninogradzkiego/
- Magazyn geogr. Poznaj Świat, z. 11, s. 32
67. VIII Ogólnopolski Zjazd Towarzystwa Geograficznego
- Magazyn geogr. Poznaj Świat, z. 12, s. 7-8

1965

68. Ostatnia podróż Barentsa
- Magazyn geogr. Poznaj Świat, z. 1, s. 33-36
69. Bled, zimowa stolica Jugosławii
- Magazyn geogr. Poznaj Świat, z. 5, s. 33-36 i 43
70. Karlstejn
- Magazyn geogr. Poznaj Świat, z. 12, s. 14-16

1966

71. Rodowód "Ziemi"
- Ziemia 1965, Prace i materiały krajoznawcze, PTTK, 1966, s. 7-10
72. Aktualne problemy krajoznawstwa
- Ziemia 1965, Prace i materiały krajoznawcze, s. 10-14

73. Podstawowe kierunki działalności krajoznawczej - referat na Plenum w Łodzi 18 XII 1965
- Dokumenty dotyczące działalności krajoznawczej PTTK 1966, s. 3-13
74. Rec. Maria Krukowska - Jugosławia, Wiedza pow.
- Magazyn geogr. Poznaj Świat, z. 4, s. 46
75. Rec. K. SAYSSE-Tobiszek. Dunajec. Rzeka Tatr i Pienin.
- Magazyn geogr. Poznaj Świat, z. 10, s. 45
76. Rec. Ochrona przyrody. Czasop. Państw. Ochr. Przyr. w Czechosłowacji Rocznik XXI
77. Rola krajoznawstwa w programie PTTK
- PTTK w 20 lecie PRL, wyd. Kom. Hist. ZG PTTK, s. 91-100
1967
78. Rec. Dziewięć wieków geografii polskiej. Wybitni geografowie polscy. Praca zbiorowa pod red. B. Olszewicza
- Magazyn geogr. Poznaj Świat, z. 12, s. 45
79. Pocztówka z Ojcowa 1907 /Mapy na kartach poctowych/
- Magazyn geogr. Poznaj Świat, z. 1, s. 45
80. Rec. Ł. Mazurkiewicz-Herzowa. 'Eugeniusz Romer. Wiedza Powsz.
- Magazyn geogr. Poznaj Świat, z. 1, s. 46
81. Rec. Georges Blond. Wielcy żeglarze.
- Magazyn geogr. Poznaj Świat, z. 4, s. 46
1968
82. Klasyfikacja miejscowości turystycznych.
- Ziemia 1967, Prace i materiały krajoznawcze, Dział - Metodyka PTTK 1968, s. 246-257
83. Krajoznawca współtwórcą ~~skaz~~ rozwoju własnego regionu.
- Biuletyn Informacyjny ZG PTTK, maj 1968, nr 111, s. 4
84. Konsolidujemy nasze siły w doskonaleniu społecznej służby PTTK
- Materiały Zjazdowe VII Zjazdu Walnego Delegatów PTTK 1968, s. 56-57
85. Rec. Stanisław Pawłowski. W dwudziestą piątą rocznicę zgonu /1940-1965/. Praca zbiorowa pod red. B. Olszewicza
- Magazyn geogr. Poznaj Świat, z. 10, s. 45
86. Rec. Stefan Jarosz. W górach Ameryki Północnej.
- Magazyn geogr. Poznaj Świat, z. 5, s. 45
87. Szwajcarskie lodowce.
- Magazyn geogr. Poznaj Świat, z. 9, s. 45
88. Międzynarodowy ruch turystyczny /w dziale świat w liczbach/
- Magazyn geogr. Poznaj Świat, z. 6, s. 37-39
89. Lista strat geografii polskiej w okresie od września 1939 do maja 1945 r.

opracowana przez studentów J. Królika i J. Makowskiego pod kierunkiem M. I. Mileskiej i B. Olszewicza

90. Oddział Warszawski. Polskie Towarzystwo Geograficzne w pięćdziesiątą rocznicę działalności, PWN, s. 133-146

1969

91. PRL w świecie. Poznaj Świat, z. 7, s. 33-36

92. Turystyka. Atrakcyjność i zagospodarowanie. Mapa autorska w Atlasie województwa białostockiego. Instytut Geografii PAN i Prez. Rady Nar. Białystok /poufne/, Wyd. Geologiczne 1968

93. Polska w świecie 1945-1969, Geografia w szkole, z. 4, s. 193-201

94. Rec. A. Jackowski, Bibliografia turystyki polskiej 1900-1944, przegląd geograficzny, t. XLI, z. 2, s. 349-351

95. Rec. A. Chałubińska, Ignacy Domeyko i jego wkład do geografii Polski, Poznaj Świat, z. 9, s. 46

96. Rec. J. Kostrowicki. Polska. Poznaj Świat, z. 12, s. 36

97. Koreferat do "Planu kierunkowego zagospodarowania turystycznego Polski. Wydawca: Rada Naukowo-Techniczna Planowania Przestrzennego przy Komisji Planowania przy Radzie Ministrów, Warszawa Listopad 1969, s. 22

-----
poz. 147 do strony 10 spisu - Mapa kolorowa - Plansza nr 124

Atrakcyjność turystyczna krajobrazów i regiony turystyczne.

Klasyfikacja typów krajobrazu naturalnego według stopnia atrakcyjności dla wypoczynku i turystyki, Kryteria punktacji elementów krajobrazu naturalnego, Regiony wypoczynkowo - turystyczne, Potencjalne regiony wypoczynkowo - turystyczne.

Narodowy Atlas Polski, Polska Akademia Nauk, Instytut Geografii, Wyd. PAN 1973-1978, Zakład Narodowy im. Ossolińskich.

1970

98. Rec. Alfred Jahn. Grenlandia. Wiedza Powszechna, W-wa 1969, stron 216,
- Mag. Geogr. Poznaj Świat, z. 4, s. 45-46

99. Dictionnaire des explorations. Wyd. Larousse, Paryż 1967, str. 256,
- Mag. geogr. Poznaj Świat, z. 6, s. 43 - recenzja

100. Rec. Od Łomnicy do Mont Blanc. Seria: W Skalach i Lodach Świata. Polskie wyprawy górskie i polarne. T. III, Praca zbiorowa, Wiedza Pow. W-wa 1969, stron 452

- Mag. geogr. Poznaj Świat, z. 7, s. 45-46

101. Dykcyonarzyk Geograficzny 1762-1783, Wstęp i wybór haseł
- Mag. geogr. Poznaj Świat, z. 7 do 12

1971

102. Classification des stations touristiques dans les Carpates polonaises. PWN 1971 - art. w publikacji zbiorowej pt. L'aménagement de la montagne. Academie Polonaise des Sciences, Centre Scientifique a Paris, Conferences Fasc. 87 /Compte-rendu du III Colloque franco-polonais de geographie/, mai 1969, s. 197-207

103. Art. pop. nauk. Profesor Henryk Arctowski
- Mag. geogr. Poznaj Świat, z. VII

104. Rec. Ziemia, praca zbior. pod red. K. Maślankiewicza
- Mag. geogr. Poznaj Świat, z. 1, s. 45

105. Rec. Rocznik Jeleniogórski 1970, t. VIII
- Mag. geogr. Poznaj Świat, z. 3, s. 45

105. Rec. Giżycki K. Listy z archipelagu Salomona
- Mag. geogr. Poznaj Świat, z. 4, s. 45

107. Rec. Czas. Przyroda Polska, rok XIV /cały rocznik/
-Mag. geogr. Poznaj Świat, z. 5, s. 45

108. Rec. A. i Cz. Centkiewiczowie, Tajemnice Szóstego Kontynentu
- Mag. geogr. Poznaj Świat, z. 7, s. 46

109. Rec. pracy zbiorowej tłum. J. Barbaga: O nauczaniu geografii
- Mag. geogr. Poznaj Świat, z. 9, s. 45

110. Rec. Dorst J. - Zanim zginie przyroda
- Mag. geogr. Poznaj Świat, z. 12, s. 46

111. Zarys historii odkryć geograficznych, rozdział o podręczniku Geografia świata, pod red. J. Barbaga, PZWS, s. 7-33, 1971.

1972

112. Wielcy podróżnicy i odkrywcy, wkładka tekstowa do I serii 9 pocztówek
wyd. Ruch

113. Art. W przełomie Dunaju, Mag. geogr. Poznaj Świat, z. 1, s. 14-16

114. Art. Zatopione miasto Port Royal " " z. 9, s. 42-43

115. Art. Roald Amundsen " " z. 12, s.

116. Rec. Od Andów po Hindukusz. T. IV " " z. 9, s. 45

Seria: w Skałach i lodach świata, Wiedza Powszechna.

117. Rolad Amundsen. Mag. geogr. Poznaj Świat, z. 12, s. 17-20

1973

118. Hercerki 1939-1945. Opracowanie zespołowe. Mileska Irena na s. 165, 166, 173, 176, 350, 355, 481 - Rozdział Pomocnicze służby wojskowe - Łączność i w R. IV służba łączności w Chorągwiach - Instytut Historii PAN, Wyd. PWN. ss. 560.

119. Odkrycie Ziemi Franciszka Józefa, Poznaj Świat z. 9, s. 32

120. Rec. Czasopisma Geograficznego t. XLIV z. 2 Poznaj Świat z.12, s.45

121. Rec. Czasop. Jantarowe Szlaki, Poznaj Świat, z. 5, s. 45.

1974

122. 40-lecie udziału Polaków w badaniach polarnych, Poznaj Świat, z.12

123. Szwedzcy podróżnicy. Poznaj Świat z. 3, s. 44-45 .

124. Rec. Czasopisma Geograficznego /Zasoby środowiska naturalnego Tatr/ t. XLV, Poznaj Świat, z. 10, s. 36 i 46.

1975

125. A propos de la terminologie en geographie du tourisme
Cu privire la terminologia geografiei turismului - s. 39-45
Institut de geografie, Centrul de Cercetari Economice Pentru Promovarea Turismului International - II symposium, Bucuresti 1971,
Lucrările celui de-al II-lea colocviu national de geografia turismului, Editura Sport - Turism 1975.

126. Departament Fuy-de-Dome, Poznaj Świat, z. 7, s. 44-45.

1975

127. La geographie du tourisme. Zeszyty naukowe UJ, CDXXIX, Prace geograficzne z.42, Prace Inst.Geograficznego z.64, Praca zbiorowa, s.21-23
Zagadnienia terminologii w geografii turystyki, Materiały Międzynarodowego Sympozjum Kraków-Zakopane 7-10 XI 1974 r, PWN, ss. 120

128. Kobiety w obozach jenieckich 1944-1945, s.440-451. Praca zbiorowa.
By nie odeszły w mrok zapomnienia. Udział kobiet polskich w II wojnie światowej. Książka i Wiedza, ss. 494.

129. Jadwidze Kobendzinie. Przegląd Geograficzny T. XLVII z.3 s. 371-375
Instytut Geografii i Zagospodarowania Przestrzennego PAN, PWN.

130. Pod diabelskim lodowcem. Poznaj Świat, z. 4, s. 37-38.

131. O lepsze programy szkolne. Rec. Pracy zbiorowej: Problemy ochrony środowiska geograficznego w nauczaniu geografii, Poznaj Świat z.8, s. 46.

132. Górnictwo cyny w okręgu Potosi. Poznaj Świat, z. 8, s. 44-45.

1977

133. W Alpach Retyckich, Poznaj Świat, z. 5, s. 32-34.

134. Konton Ticino, Poznaj Świat, z. 12, s. 38.

135. Aktualność poglądów S. Leszczyckiego na geografie turystyki. Przegląd

Geograficzny T. XLIX, z. 2, s. 289-295, Inst. G. i Zag. Przesz. PAN, PWN.

1978

- 136. 60 lat Polski nad Morzem. Granica na Bałtyku i Odrze w pracach polskich geografów. Poznaj Świat, z. XI, s. 3-6.
- 137. Odkrywcę wnętrza Afryki, Poznaj Świat, z. 10, s. 9-12.

1979

- 138. Tragedia "Jeannette", Poznaj Świat, z. 4, s. 26-29.
- 139. Ekspedycje "Thule", Poznaj Świat, z. 12, s. 8-10.
- 140. Daleka Północ Kanady, rec. Roger Frison-Roche: Przez śniegi i lody Kanady, ss. 458, Poznaj Świat, z. 3, s. 38.
- 141. Kolorowy świat Tatr, rec. pracy zbiorowej: Świat Tatr, ss. 236, wspólne wydanie polsko-słowackie, Warszawa-Bratysława, Poznaj Świat, z. 7, s. 46.

1980

- 142. Audubon. Poznaj Świat, z. XI, s. 23-24, 26

1981

- 143. Wiekowa mapa Golfstronu. Poznaj Świat, z. VII, s. 24.

- 144. Jan Długosz pierwszy chorograf Polski. Poznaj Świat, z. XII, s. 6-7

- 145. Luce i drzewo Benedykta Dylwskiego rec. prof. Gabriela Bruck
Benedikt Dylw wst. Hyd. Lublinski 1981.
Poznaj Świat, Nr 9, listopad 1982, s. 30.

- 146. Redakcja naukowa - Stomni geografii - Krajowy Instytut, Polska, PWN 1983, s. 935

- 147. Ludowiek Samicki. 14. IX 1884 - 3. X 1928
"Poznaj Świat" Nr 5, maj 1989 s. 30

- 148. William Baffin (a 400 rocznica narodzin)
Poznaj Świat Nr 4, kwiecień 1985, s. 6-7/IV

- 149. John Franklin (1) Nr 4, kwiecień 1986, s. 22-23

- 150. John Franklin (2) Nr 5, maj 1986, s. 23-24

- 151. "Jenny Hegerin u nichol' Wozniachin" - Centralne Muzeum Jenicov
Hojenydi, Zambonowice-Opole. Rozwiti Muzealnij m. 8 - Opole 1985
Mara Treva Milecka "Kobiety i otomiane AK z Powstania Warszawskiego
w Stalagu VI C Olsztyn (Zweilager Stalagu VI C Bathorn)
str. 130 - 162

mgr Maria Irena Książek-Mileska
adiunkt Uniwersytetu Warszawskiego
Instytut Geograficzny

Ż y c i o r y s

I. Dane personalne: Urodziłam się w Krakowie 17.XI.1908 r., związek małżeński zawarłam z Witoldem Mileskim, mgr prawa, 26.XII.1933 r.; mąż mój po aresztowaniu przez hitlerowców 27.I.1940 r. zaginął. Do 1939 r. przebywałam w Krakowie, później w Warszawie, z wyjątkiem pobytu w niewoli po powstaniu warszawskim (w Niemczech 1944-1947):

II. Wykształcenie : Ukończyłam gimnazjum w 1927 r., studia uniwersyteckie na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego, dyplom magisterski otrzymałam 27.I.1933 r.; po ukończeniu studium pedagogicznego i praktyki szkolnej otrzymałam dyplom nauczyciela szkół średnich w 1936 r. W 1947 r. odbyłam skrócony kurs Studium Planowania Przestrzennego przy Politechnice Warszawskiej.

III. Praca zawodowa: Od 1930 do 1944 r. pracowałam w szkolnictwie powszechnym i średnim jako nauczyciel geografii, z tymże w okresie okupacji oficjalnie na kursach handlowych a ponadto na tajnych kompletach w gimn. i liceum J. Roszkowskiej i J. Popielewskiej. Pracę pedagogiczną i wychowawczą prowadziłam również w obozie jeńców wojennych (Stalag XI B), gdzie ~~prawa~~ była zorganizowana normalna szkoła średnia. Po rozładowaniu obozu jeszcze przez rok pracowałam w Biurze Historycznym przy I Polskiej Dywizji Pancerniej i kopię tematu "Obrona Warszawy w 1939 r." opracowanego na podstawie relacji uczestników przekazałam w 1947 r. Biuru Historycznemu W.P. w Warszawie.

Od jesieni 1947 r. brałam udział w organizowaniu Zakładu Antopogeografii U.W. a później Instytutu Geograficznego. Równocześnie od 1947 r. pracowałam w Głównym Urzędzie Planowania Przestrzennego (od 15.IX.49 do 15.V.1949 na stanowisku p.o. dyrektora Departamentu Planów Regionalnych), ale w momencie pełnego uruchomienia Zakładu zrezygnowałam z tej pracy; od 1948 pracowałam w UW jako asystent, od 1951 jestem adiunktem.

IV. Aktualna praca społeczna: Jestem członkiem Rady Naukowej Wojew. Komisji Planowania Gosp. Wojew. Warszawskiego i Woj. Olsztyńskiego, Sekretarzem

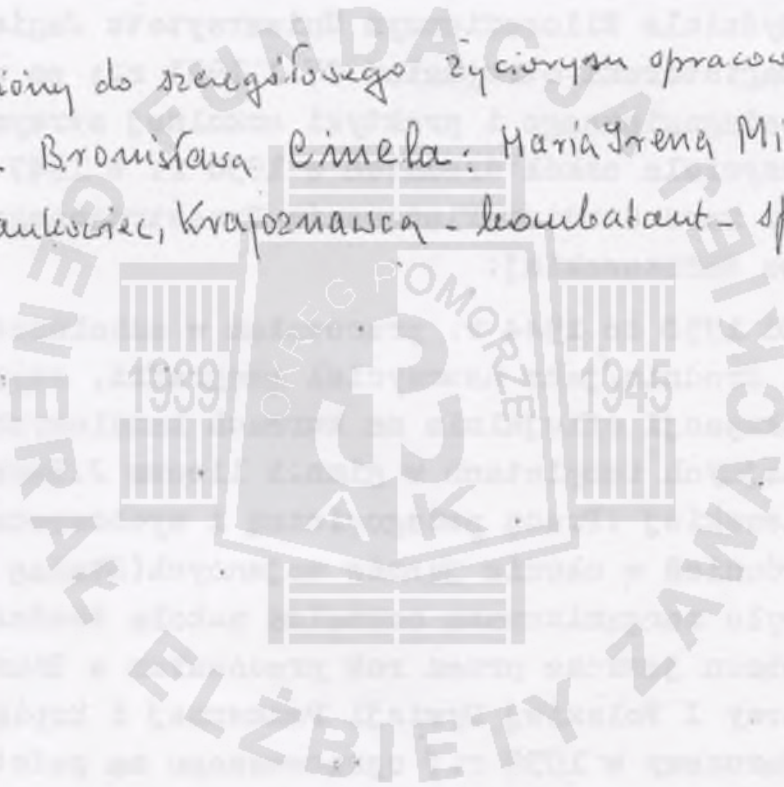
Generalnym Polskiego Towarzystwa Geograficznego, członkiem Zespołu Krajoznawczego Głównej Kwatery Harcerstwa i członkiem Zarządu Komisji Krajoznawczej Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego.

V. Wykaz tematów prac naukowych w załączeniu. ^x

Maria Irena Mileska

(Maria Irena Mileska)

* dotychczas do szeregowego życiowym opracowaniem
przez Bronisława Cimeła: Maria Irena Mileska -
- naukowice, krajoznawca - kombatant - społecznik

1952?

29/11

dr Maria Irena Książek-Mileska pseudonim "Jaga", doktor nauk przyrodniczych - geograf, harcmistrzyni, porucznik Armii Krajowej.

Nota biograficzna

Urodziła się w Krakowie 17.XI.1908r. w rodzinie rzemieślniczej. Po ukończeniu gimnazjum w 1927r. rozpoczyna studia na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego, dyplom magisterski uzyskuje 27.I.1933r. Ze względu na trudną sytuację materialną w domu, spowodowaną ciężką chorobą ojca, równoległe ze studiami podejmuje pracę nauczycielską. ~~Pracując w~~ ~~wydziałowym wydzialej nauki i~~ ~~uczestniczy w~~ ~~szkoleniach~~ ~~uczestniczy w~~ ~~szkoleniach~~ ~~uczestniczy w~~ ~~szkoleniach~~ Ukończyła 2-letnie Wyższe Kursy Katechetyczne i w 1929r. rozpoczyna pracę katechetki w jednej ze szkół powszechnych Krakowa. Po ukończeniu studiów jest nauczycielką geografii już w szkołach średnich. Kończy jeszcze studium pedagogiczne i po odbyciu praktyki szkolnej w r.1936 otrzymuje dyplom nauczyciela szkół średnich.

Niezależnie od nauki i pracy zawodowej od 1920 r. jest czynna w harcerstwie, pełniąc coraz bardziej odpowiedzialne funkcje. W czasie wakacji prowadzi kursy instruktorskie w Żeńskiej Szkole Instruktorskiej na Buczu (Śląsk) i prowadzi obozy dla drużynowych. W latach 1934-1935 jest kometantką Chorągwi Krakowskiej Harcerek.

Znajduje jeszcze czas na pracę w Ognisku Metodycznym Geografii i w Ognisku Nauczycielskim jako członek sekcji imprezowej i chóru.

W grudniu 1933r. wychodzi za mąż za Witolda Mileskiego mgr.prawa.

W ~~grudniu~~ ^{sierpniu} 1938r. prowadzi instruktorski kurs łączności w Centralnym Ośrodku Łączności w Zegrzu, włącza się też do pracy w komendzie powołanego w tym roku Pogotowia Harcerek.

W czerwcu 1939r. przenosi się do Warszawy, gdzie mąż jej otrzymał posadę w Ministerstwie Komunikacji.

We wrześniu 1939r. w ramach Pogotowia Harcerek pełni z grupą harcerek służbę sanitarną w strefie przyfrontowej na Mokotowie.

W styczniu 1940r. mąż jej zostaje aresztowany przez hitlerowców i ślad po nim ginie. Ona pracuje nadal w szkolnictwie jest nauczycielką w Szkole Handlowej J.Statkowskiej i na tajnych kompletach / szkoły Popielewskiej i Roszkowskiej. Przez pewien okres jest zatrudniona w Opiece Kolejowej, której dokumenty umożliwiają jej względnie swobodne poruszanie się po kraju.

Wykorzystuje to w swej działalności konspiracyjnej. Jest kurierką i organizuje sieć łączności Pogotowia Harcerek, jest też instruktorką łączności. Na tym odcinku współpracuje z ZWZ.-AK. W 1943r. wraz z przeszkolonymi zespołami jest odkomenderowana do Wojskowej Służby Kobiet jako instruktorka łączności i s-ca referentki WSK Komendy Okręgu Warszawskiego AK. Przed wybuchem Powstania (w październiku 1944r.) otrzymuje funkcję referentki łączności WSK Okręgu W-kiego AK.

30/11

Podczas Powstania Warszawskiego pozostaje w dyspozycji Szefostwa Komendy Okręgu, współdziała w nawiązaniu łączności między składnicami Komendy Okręgu, ~~opiekując się kobietami~~ K-1, K-2, S, opiekuje się ich kobiecą obsadą pomagając niejednokrotnie w wyżywieniu dziewcząt. Pełni też sama służbę, najczęściej nocną, na centrali ^{telefonicznej} Komendy Okręgu na ul. Jasnej, potem w gmachu PKO na Śiętokrzyskiej a po jego zbobardowaniu przenosząc osobiście centralkę na nowe m.p. w kinie Palladium na Złotej.

Za swą działalność zostaje odznaczana: Srebrnym Krzyżem Zasługi z Mieczami - rozkazem Nr. 27 z dn. 12. IX. 1944 Komendy Okręgu Warszawskiego AK, Krzyżem Walecznych - rozkazem Nr. 33 z dn. 23. IX. 1944r., otrzymuje też awans do stopnia porucznika rozkazem Dowódcy AK nr 871-Bp z dn. 23. IX. 1944r.

Po kapitulacji zostaje wyznaczona przez Kom. WSK mjr Marię Wittek ps. Mira, na komendantkę kobiecego stalagu, do którego, w myśl podpisanego układu

ze stroną niemiecką, powinny być kobiety skierowane. Oznacza to, że musi zataić swój stopień oficerski. Tymczasem do niewoli powstańcy są wywożeni całymi pułkami i kobiety trafiają do różnych obozów jenieckich.)

Idzie do niewoli jako st. sierżant i ^{dużego międzynarodowego} trafia do stalagu XII B. Tam obejmuje komendę nad 375 osobową grupą kobiet. Szybko organizuje podział na kompanie plutony, drużyny, wyznacza funkcje i służby, organizuje chór i zajęcia oświatowe. Po trzech tygodniach kobiecy stalag jest przeniesiony do Bergen-Belsen, gdzie przy obozie koncentracyjnym wydzielono teren dla polskich jeńców - powstańców oficerów oraz kobiet oficerów i żołnierzy.

W tym obozie zaczyna się już walka o utrzymanie praw jenieckich, których Niemcy chcą pozbawić kobiety, ^{Witkiewicz} chce je zmusić do pracy na statusie robotników cywilnych. Pracy nie uniknięto, ale postawa i komendy i jeńców była niezłomna. Nikt nie wyraził zgody na zmianę statusu. Po koncentracji większości kobiet w końcu grudnia 1944r. w Stalagu VI C Oberlangen, obejmuje funkcję komendantki i jest wybrana mężem zaufania. Tu jej rola znacznie wzmaga. Jest już sama ~~zostawiona~~, pozbawiona pomocy męża zaufania całej polskiej grupy jeńców i oparcia w międzynarodowej społeczności jenieckiej.

Jej postawa w niewoli zmuszała jednak władze niemieckie do szacunku. Mimo wielokrotnych spięć potrafiła wymusić względne przestrzeganie uprawnień jenieckich. Dobra organizacja obozu, bogate życie kulturalne było też w dużej mierze zasługą jej prężności i inwencji.

Po uwolnieniu obozu 12. IV. 1945 przez 1 Polską Dywizję Pancerną gen. Maczka pozostaje komendantką obozu Kobiet Żołnierzy AK przeniesionego do Niederlangen i przekształconego w Ośrodek Wojskowy 102. Funkcję tę pełni do likwidacji Ośrodka i od października 1946r. pracuje w biurze historycznym przy 1 Dyw. Pancerniej. 26. VII. 1947r. powraca do kraju.

Od jesieni 1947r. uczestniczy w organizowaniu Zakładu Autopogeografii U. W. a później Instytutu Geograficznego. Kończy jednocześnie skrócony kurs Studium Planowania Przestrzennego przy Politechnice W-kiej i przez szereg miesięcy godzi pracę na uczelni z funkcją p.o. dyr. dep. Planów Regionalnych w Gł. Urzędzie Planowania Przestrzennego (15. IX. 48 - 15. V. 1949r.) Później poś

ca się już tylko pracy na uczelni. Początkowo jako asystent i kolejno adiunkt i starszy wykładowca. Doktoryzuje się w 1967r. Jest autorką wielu publikacji geograficznych i krajoznawczych. Nadal prowadzi ożywioną działalność społeczną w Towarzystwie Geograficznym, PTTK, Kom. Krajoznawczej Harcerstwa.

W 1973r. przechodzi na emeryturę, ale nie zaprzestaje swej działalności publikacyjnej i społecznej. Pisze obszerną historię Krakowskiej Chorągwi Harcerok, współdziała w opracowaniu monografii jenieckich losów kobiet-żołnierzy Powstania Warszawskiego, jest honorowym czł. Zarządu grupującego je Środowiska. Pod jej naukową redakcją PWN wydaje w 1983r. Słownik geograficzno-krajoznawczy Polski.

Ukochaną górą, którą corocznie odwiedza, chociaż choroba nóg coraz bardziej utrudnia jej chodzenie. Była człowiekiem ^{Mogła być} ~~całkowicie~~ (wielkich walorach charakteru i rozległej wiedzy, oddana wychowawcą młodzieży, gorącą patriotką, strzegącą nieugięcie dobrego imienia Polki - żołnierza - kobiety w najtrudniejszych chwilach niewoli.

Wierna przyrzeczeniu harcerskiemu całym życiem pokniła służbę Bogu i Polsce. Pokonała ją długa, ciężka choroba. Po roku smagania zmarła 19 września 1988r. 23 września spoczęła na omentarzu rakowickim w rodzinnym Krakowie, żegnana przez siostrę, rodzinę, liczne koleżanki z kręgu harcerskiego, towarzyszkę walki i niewoli, kolegów z Uniwersytetu i przyjaciół.

Opracowała z wykorzystaniem Tytułu honorowego H. H. H. H.
Felicja Bałkowska
4.IV.1989r.

[Handwritten signature]

Nauczycielka, instruktorka harcerska - harcmistrzyni, pracownik naukowy Uniwersytetu Warszawskiego, działaczka społeczna.

Urodziła się 17 listopada 1908 r. w Krakowie. W 1927 r. zdała maturę i rozpoczęła studia geograficzne na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego. Ciężka choroba ojca zmusiła ją do przerwania studiów i podjęcia pracy nauczycielskiej. W 1933 r. kończy studia uzyskując stopień magistra. Podjęła pracę nauczycielską w prywatnym gimnazjum i liceum w Staniątkach pod Krakowem, a następnie w Dąbrowie Górniczej.

Do ZHP wstąpiła w 1920 r. W latach 1934-1935 pełniła funkcję komendantki Chorągwi Krakowskiej Harcerek. W Szkole Instruktorskiej na Buczu pracowała jako instruktorka na kursach dla nauczycielek. Działała również w Ognisku Metodycznym Geografii oraz w Ognisku Nauczycielskim w Krakowie. W 1938 r. z ramienia ZHP skierowana została do Centralnego Ośrodka Łączności w Zegrzu, gdzie prowadziła kurs instruktorski łączności. W czerwcu przenosi się do Warszawy w związku z pracą męża w Ministerstwie Komunikacji.

W momencie wybuchu wojny zgłosiła się do Pogotowia Harcerek w Chorągwi Stołecznej. Uczestniczyła w obronie Warszawy. Otrzymała przydział służbowy do placówki sanitarnej na ulicy Rakowieckiej. Była to służba przyfrontowa. W początkach okupacji pracuje w szkole, prowadzi również tajne nauczanie. Po aresztowaniu męża w styczniu 1940 r. włącza się do konspiracyjnej pracy instruktorskiej. Prowadzi szkolenie łączności, a również uczestniczy w organizowaniu sieci łączności, nie tylko na terenie Warszawy ale również Generalnej Guberni oraz poza jej granicami.

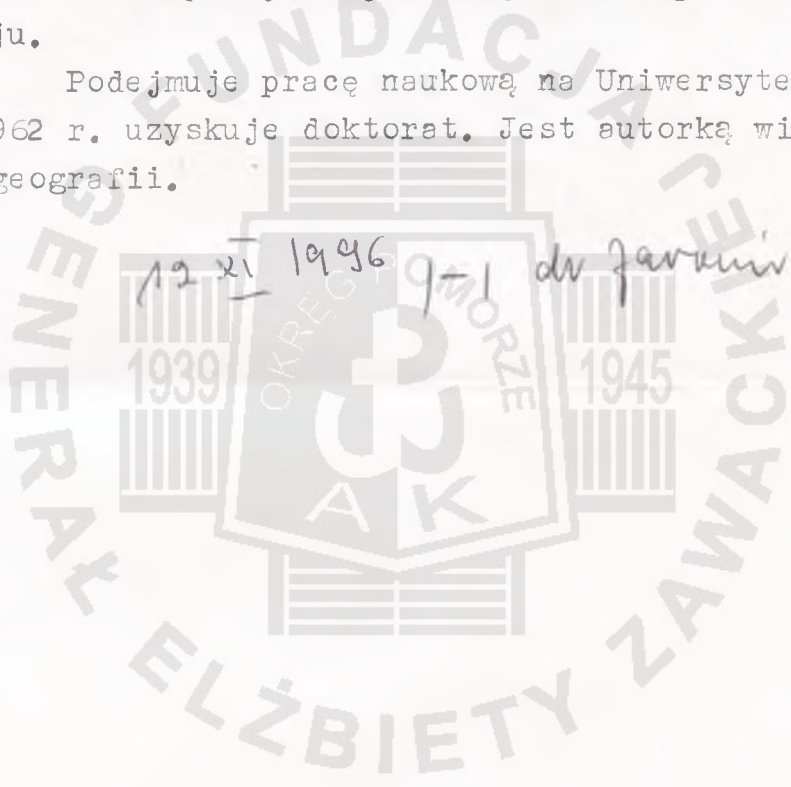
W 1943 r. zostaje odkomenderowana do Wojskowej Służby Kobiet - AK. Przechodzi tam z przeszkolonymi zespołami harcerskimi. Obejmuje stanowisko instruktorki łączności oraz zastępczyni referentki WSK Okręgu Warszawskiego. Przed wybuchem Powstania otrzymuje przydział do Komendy Okręgu Warszawskiego AK w szefostwie łączności i obejmuje funkcję referentki łączności.

W czasie Powstania czuwa nad organizacją pracy patroli łączności kobiet przydzielonych do służby wojskowej, obsługuje centralę telefoniczną w PKO. Otrzymuje nominację na stopień porucznika i odznaczona zostaje Krzyżem Walecznych oraz srebrnym Krzyżem Zasługi z Mieczami. Razem z grupą kobiet-żołnierzy

wychodzi do niewoli. Otrzymuje rozkaz od szefa WSK - mjr. Marii Wittek, opieki nad kobietami-żołnierzami skierowanymi do stalagu. Przebywa w stalagach - obozach jenieckich w Fallingbostel Bergen-Belsen i Oberlangen. Była tam "mężem zaufania" z wyboru obozu oraz komendantką z rozkazu otrzymanego w Warszawie, pełniła funkcję w stopniu sierżanta.

12 kwietnia 1945 r. obóz został wyzwolony przez Dywizję Pancerną gen. Stanisława Maczka i przemianowany na Ośrodek Wojskowy nr. 102. Mieska kierowała nim, organizowała i stopniowo likwidowała. Przeszła potem do Batalionu Służby Pomocniczej przy Dywizji gen. Maczka. Następnie podjęła pracę w Biurze Historycznym tej Dywizji. 26 lipca 1947 r. powraca do kraju.

Podjęła pracę naukową na Uniwersytecie Warszawskim. W 1962 r. uzyskuje doktorat. Jest autorką wielu prac z zakresu geografii.

III. 1.   INNE

- Dywizja oswobadza ... , , Dziennik Żołnierza.
1 Dywizji Pancerniej " ~~nr 49~~ 1945 nr 90,
s. 1 (fragment, ksero) k. 1, s. 1

Dywizja oswobadza w Niemczech obóz Polek z Armii Krajowej

2. PUŁK PANCERNY PRZYWRACA WOLNOŚĆ 1728 UCZESTNICZKOM WALK W WARSZAWIE.

W czwartek o godzinie 5.50 scoutary i czołgi uwolniły z obozu karnego Stalag VI C na terenie Niemiec 1.728 uczestniczek walk zesiorocznego powstania w Warszawie, żołnierzy Armii Krajowej. W obozie zapanował nieopisany entuzjazm, gdy przekonano się, że wjeżdżającymi do obozu wozami, są wozy bojowe Wojsk Polskich. O godzinie 6 powiewał już na maszcie, w środku obozu, sztandar polski, uszyty potajemnie w obozie. Straż opanowana była w ciągu kilku minut. Wśród 19 ludzi wziętych do niewoli znajdował się komendant obozu, oraz dozorca z SS.

W ciągu ub. 24 godzin obóz widział sceny trudnej do opisania radości, gdy jeden z żołnierzy Dywizji odnalazł wśród uwolnionych swą córkę, inni swe siostry i dalsze krewnie.

Obóz obejmuje ochotniczki Armii Krajowej, które brały udział w walkach oddziałów szturmowych w czasie powstania w Stolicy lub pełniły służbę w oddziałach łączności, sanitarnych, intendentury itd. Część kobiet nosi jeszcze mundury polskie, część jest w ubraniach, właściwie resztkach ubrania cywilnego, niektóre w mundurach amerykańskich, nadesłanych przed kilku miesiącami przez amerykański Czerwony Krzyż. Wszystkie były deportowane do tego obozu karnie, po przejściu przez 3 do 5 obozów jenieckich.

Warunki mieszkaniowe i żywnościowe w obozie były fatalne. Wszystkie baraki są drewniane, przyce najbardziej prymitywnego rodzaju, 2-lub 3-piętrowe, posłania z desek, często bez słomy. Brak kuchni, umywalni, łaźni. Rano jedynym pokarmem był wywar z niekroślonych ziół, na obiad zupa z obierkami kartoflanymi oraz dwa ziemniaki i buraki pastewne, wszystko bez soli, wieczorem namiastka kawy i chleb czarny, którego wydawano 300 gramów dziennie na osobę. Wydawano zasadniczo także łyżkę cukru i 25 gramów margaryny, wstrzymywanych często z okazji „karnych”, a już z zasady we wtorki i piątki.

Niemcy umieścili w tym prymitywnym obozie kobiety w wieku do lat 60. Nie brak także dzieci 14-letnich, które były łączniczkami w czasie walk. W obozie jest w tej chwili 9 niemowлят, 6 chłopców i 3 dziewczynki, urodzone w obozie.

Mimo ciężkich warunków nastrój duchowy utrzymał się w obozie przez cały czas znakomity: funkcjonowały kursy gimnazjalne i uniwersyteckie, mówiona gazetka obozowa,

Z puszek po konserwach zrobiony jest obraz Matki Boskiej Częstochowskiej na ołtarzu obozowym, gdzie wczoraj z rana ksiądz włoski, jeniec wojenny przydzielony do obozu, odprawił nabożeństwo dziękczynne w obecności delegacji 2. Pułku Pancernego. Z blachy tych samych puszek są orzelki, często misternie wykonane, na czapkach ochotniczek — żołnierzy Armii Krajowej.

W ciągu wczorajszego dnia Dywizja, w miarę możliwości, załagodziła najpilniejsze potrzeby żywnościowe i sanitarne obozu. Niezależnie od tego wiele spośród oddziałów Dywizji dostarczyło dary żywnościowe do dyspozycji kwatermistrza obozu, por. Janiny Skoszkiewicz.

Głównym pragnieniem naszych rodaków jest oczywiście wydostanie się poza obręb

druków kolejzastych zniechędzonego obozu. Jest to jednak rzecz niemożliwa do zrealizowania przed objęciem obozu przez władze repatriacyjne naczelnej kwatermy sojuszniczych sił ekspedycyjnych i zorganizowaniem odpowiednich obozów mieszkalnych poza obrębem operacji wojennych. Przy wielkiej ilości oswobodzanych obecnie codziennie przez wojska sojusznice i potrzebach transportowych, jakie wymaga szybki postęp operacji, wymagać to będzie niewątpliwie okresu 2- do 3-tygodniowego co najmniej.

Dywizja miała od czasu wylądowania na

kontynencie dnie trudne, dnie krwawe, dnie największej swej chwały bojowej. Wczoraj urzeczywistniła się po raz pierwszy łączność z Armią Krajową, której bohaterskie walki w obronie Warszawy śledzić mogliśmy w Normandii jedynie z bijącym sreem, niespokojni myślą.

Dzień 12 kwietnia, dzień w którym na terenie Niemiec po raz pierwszy przyniesliśmy wolność kobietom polskim, obrońcom bohaterskiej Warszawy, będzie do czasu powrotu naszego w granice Polski, Dywizji naszej — dniem najpiękniejszym.

Smierc prezydenta Roosevelta

HARRY S. TRUMAN PREZYDENTEM STANÓW ZJEDNOCZONYCH

Prezydent F.D. Roosevelt zmarł nagle w czwartek o godzinie 16.30 w swej wiejskiej posiadłości Warm Springs na skutek wylewu krwi w mózgu. Roosevelt miał zamiar wypocząć tydzień na wsi przed udaniem się na konferencję w San Francisco.

Wiadomość o śmierci prezydenta w zaraniu zwycięstwa wstrząsnęła Stanami Zjednoczonymi i żołnierzami amerykańskimi, walczącymi na wszystkich frontach, oraz wywołała ogromne wrażenie na całym świecie.

Prezydent Rzeczypospolitej nadesłał na ręce prezydenta Trumana telegram kondolecyjny, w którym wyraża żal narodu polskiego po wielkiej stracie jaką poniosły Stany Zjednoczone, oraz pisze: „Naród polski wierzy głęboko, że w tej przełomowej chwili kontynuowana będzie pod pańskim przewodnictwem walka o nasze wspólne ideały, które Narody Zjednoczone toczą od sześciu długich lat”.

Zastępca prezydenta, Harry S. Truman, który według konstytucji Stanów Zjedn. będzie piastował urząd prezydencki do końca kadencji, złożył wczoraj przysięgę w senacie, jako 33. prezydent Stanów Zjedn.

Harry S. Truman jest podobnie jak Roosevelt członkiem partii demokratycznej, lecz reprezentuje nieco odmienne jej ugrupowanie. Syn farmera, urodz. w 1884 roku, wstąpił do życia politycznego po zesłej wojnie,

z której powrócił do Stanów w stopniu pułkownika. Do senatu został wybrany dopiero w 1934 roku.

Pierwszą wypowiedzią oficjalną prezydenta Trumana było oświadczenie, że „świat może być pewny, że Stany Zjednoczone będą nadal prowadzić wojnę na wschodzie i na zachodzie, aż do zwycięskiego końca”. Truman prosił wszystkich członków gabinetu Roosevelta o pozostanie na swych stanowiskach i powiedział: „Będę starał się prowadzić politykę Stanów Zjednoczonych, tak jak według mej najlepszej wiedzy poprowadził by ją prezydent Roosevelt”. Truman oświadczył również, że konferencja w San Francisco odbędzie się w zapowiadany czasie.

* * *

Franklin Delano Roosevelt, którego wczoraj określił ambasador Stanów Zjednoczonych w Londynie jako „największego Amerykanina naszego wieku”, w ciągu czterokrotnej kadencji piastował urząd prezydencki.

Roosevelt urodził się 63 lata temu w stanie New York. Po studiach w Harvard wstąpił do życia politycznego i został w 1910 roku wybrany do senatu z ramienia partii demokratycznej. W ciągu pierwszej wojny światowej pełnił urząd zastępcy sekretarza stanu dla spraw marynarki. W 1921 roku był demokratycznym kandydatem na wiceprezydenta, przy wyborach zwyciężyli jednak republikanie. W tym samym roku Roosevelt zachorował na paraliż dziecięcy, co zmusiło go do wycofania się z areny politycznej na przeciąg czterech lat, i uczyniło inwalidą do końca życia.

Roosevelt przezwyciężył jednak fizyczne niedomagania i już w roku 1928 został gubernatorem stanu New York, co było wstępem do jego prezydenckiej kariery.

Gdy w 1932 roku partia demokratyczna przedstawiła Roosevelta jako kandydata do urzędu prezydenckiego, który pełnił wówczas republikanin Hoover, cały świat przechodził okres ostrego kryzysu ekonomicznego, a w Stanach Zjednoczonych liczba bezrobotnych sięgała 12 milionów.

Zwyciężywszy w wyborach, prezydent Roosevelt zaczął zwalczać bezrobocie, stosując całkiem nowe środki polityczne i ekonomiczne, znane jako całość pod nazwą „Nowego Ładu”, którego zasadą było rozbudowane ustawodawstwo społeczne oraz interwencja państwa w życiu ekonomicznym.

i

T. 530 / WSK

Sz. 52
AK
W-402

MILESKA Maria Jreua

V Nazwiskowe karty informacyjne

B. Rojs 2011.

i

T. 530 | WSK

AK
Warszawa

Por. dr MILESKA Maria Irene
ps. "Jaga", porucznik

Referentka Łączności WSK, od połowy 1944 r.
Z ramienia Wydziału V sprawowała opiekę
nad oddziałem kobiecym sztabnicy
meldunkowej "K-1". Razem z majorem
"Advokatem" K. Lanżem odbudowała pod
obstrzeżeniem niemieckiej linii telefonicznej "Hajek
Jerozolimski". Do wzięcia się do roboty kobiecych
oddziałów Łączności. W Oberlangen została
komendantką obozu.

Tab. Melioracji "K", Fot. ul. Łączności walczącej
Warszawy, Warszawa 1983, s. 94, 172, 204, 208, 312

J. Bon,

i

T. 530/WSK

S2.52.

AK

W-4a

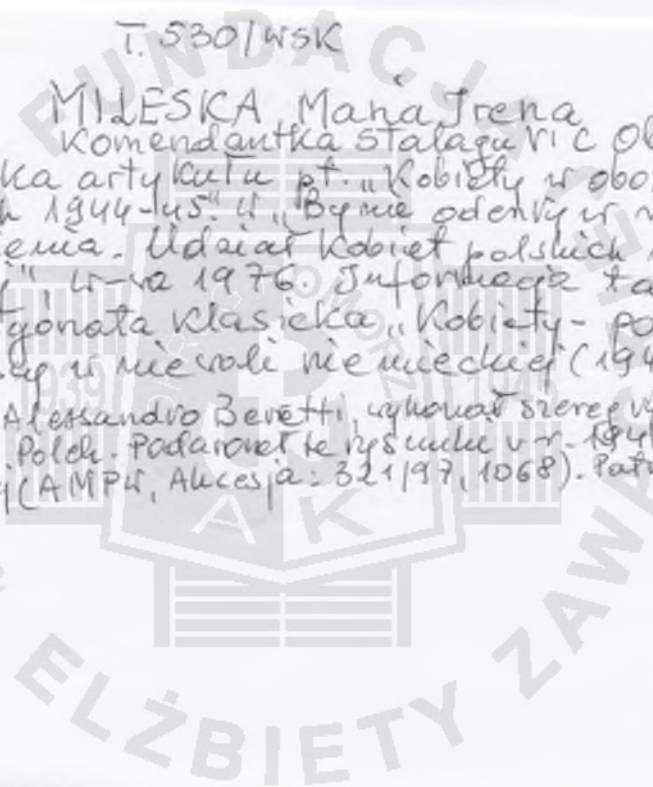
MILESKA, Maria Jrena

Komendantka Stalagu VI C Oberlangen

autorka artykułu pt. "Kobiety w obozach
niemieckich 1944-45" i "Byłam odetknięm
zapomnienia. Udział kobiet polskich w II wojnie
światowej", W-4a 1976. Informacje o i inne
w: "Matryonka klasicka", "Kobiety - powstańcy
Warszawscy w niewoli niemieckiej (1944-1945).

Włoch - jeńiec Alessandro Beretti, uchwycił srebrny wyskoki
z zębami obozu Polak. Podarował te nysuki w r. 1946 por.
M. J. Mileskiej (AMPi, Alcesja: 32197, 1068). Patn. M. Kle-
sicka, str. 90.

B. Rojdy 2011

T: 530 / WSK

Rzeszów

WSK AK

Warszawa

Książek - Mileska Maria Irena, por.
ps. Jaga
ur. 17.XI.1908r. w Krakowie.

Harc mistrzyni, nauczycielka. Tajne nauczanie,
równocześnie organizacja sieci łączności i
szkolenie łączniczek i kurierek. W 1943r.
odkomenderowana do WSK na stanowisko instruk-
tora łączności i z-cy referentki WSK Okręgu
Warszawskiego. Brała udział w Powstaniu Warsz.
Odnaczona Srebrnym Krzyżem Zasługi i Krzyżem
Walecznych. Jeniec obozu w Bergen - Belzen i
Oberlangen.

Zródło: J. Kręgel. Konspiracja Harcerzy 1939-45,
str. 24, 165, 166, 167, 168,
170, 177, 178, 180, 182, 183,
184, 185, 186, 187, 188, 190,
231, 244,

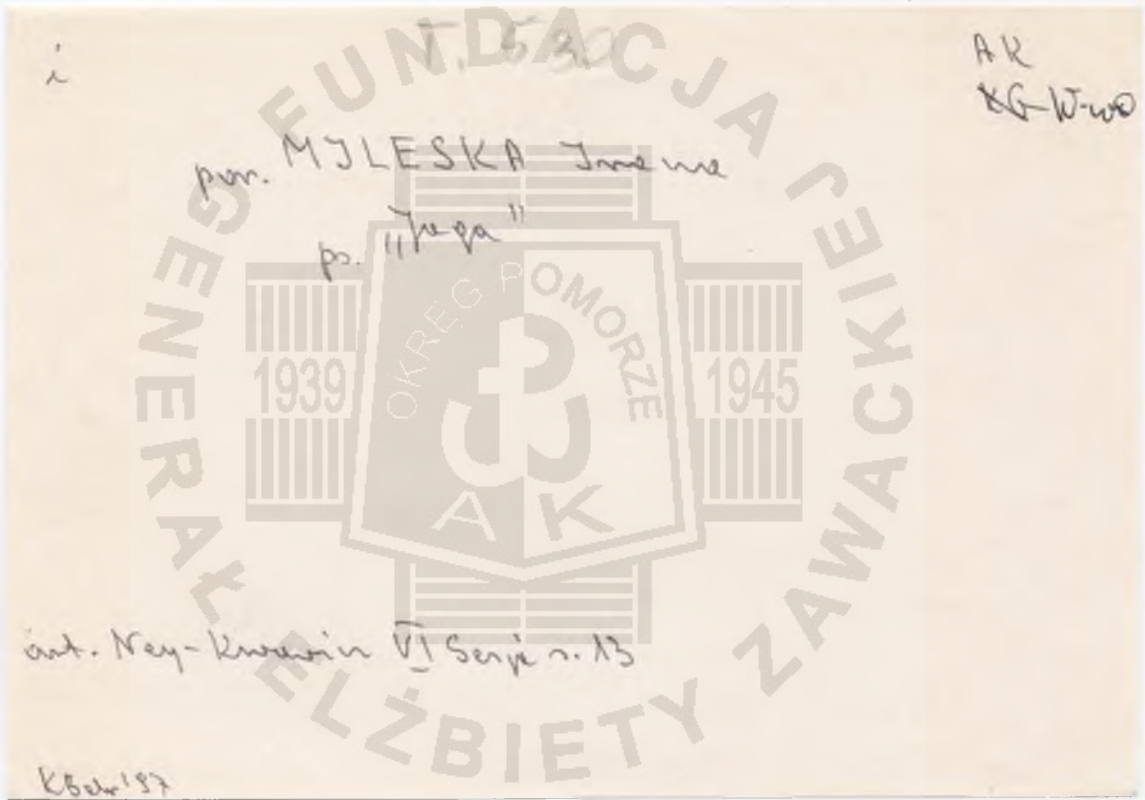
K. Wojt., 98r.

AK
KG

por. Miłoch Józef
ps "Jęga"
ref. 1939-1945 WSK Okr. W-wa
Komendantka stacjonarnej po Parast. W-wskim

ant. E Ostrowska VI seria > 3, 2

Białystok '97

i

T. 530

K.G.
AK
W-wa

por. MILENSKA Jena
ps. "Jaga"

Zastępczyni referentki Okręgu, podczas
powstania referentka Tęczy Okręgu
mianowana komendantką Stalagu
kobiecego.

zob: Protokół szefa KG AK 2
3.10.1944.

MStol'18.2000

AK
KG
Wawa

Mileska Irena Maria

ps. "Jaga"

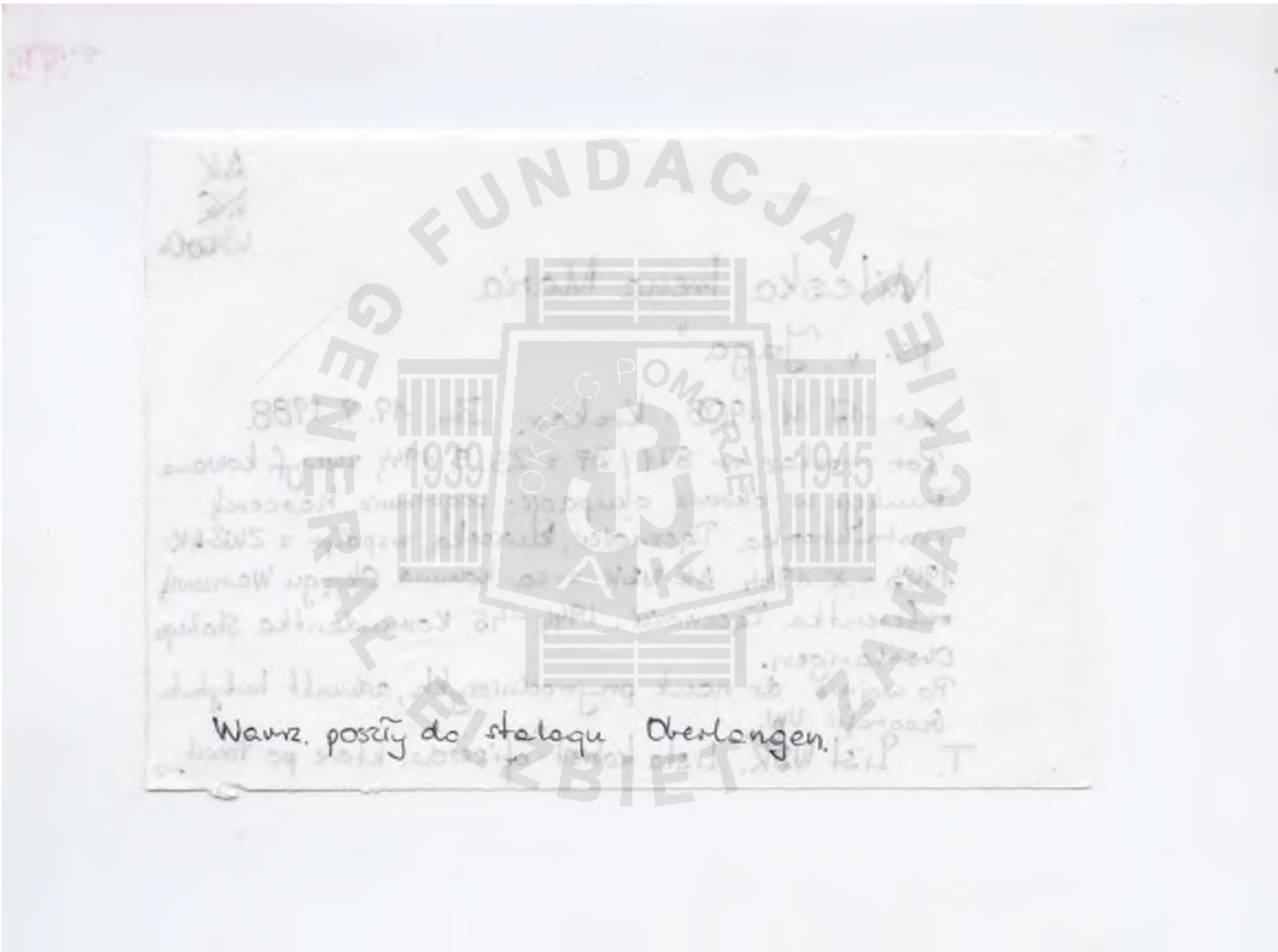
ur. 17. 11. 1908 - Kraków. Zm. 19. 9. 1988.

Por. - rozkaz nr 871/BP z 23. 9. 1944, zweryfikowana

Funkcje w okresie okupacji: przygotowawca harcevek
instruktorka "Gazety", kurierka, współpr. z ZWZ-AK
1943 - X 1944, AK WSK z-ca komend. Okręgu Warszawski
referentka "Gazety". 1944 - 45 Komendantka Stalagu
Oberlangen.

Po wojnie, dr nauk przyrodniczych, adiunkt Instytutu
Geografii UW.

T. List WSK. Lista kobiet-oficerów, które po Powst. →

T: 530 / WSK

PK
Warszawa

MILESKA Maria Irena

ps "Maga"

porucznik oboz w Stalagu VI

C Oberlangen

2ob. 135 Pluton PK

VII Zgrupowanie "Ruczaj"

i jego korzenie Kawleckie

Lebrał i opracował Andrzej Dławichowski

Wydawnictwo Doroty Karaszeuiskiej

Warszawa 1994

DRut 2002

str 185

AK
Warszawa

MILEWSKA Irena

ps. „Yadwiga”

sanitariuszka

234 pluton 2 kompania zgrupowania „Żyrafa”

1939

1945

Zob. Rapsodia Łoborzka

Stanisław Podlewski

Instytut Wydawniczy Pax 1979

str. 31

Dlut-2002

AK
Warszawa

MILEWSKA Maria Jreina

autorka „Kobiety w obozach
jeńskich w książce „By nie odeszły
w mrok zapomnienia”

Warszawa 1976 str 442-443

Zob. Rapsodia Zdoborska
Stanisław Podlewski

JW Pax 1979

str 510

© Aut. 2002

T: 530 | WSK

AK
W-WE

MILESKA Jeneu Marie

zd. Kniezic

pr. "Jepa"

- zastępczyni referentki WSK przy
delegacji Wamborskiej AK (od 1943r.)

D. Kw. III 2001.

T: 530/WSK

AK
W-wo

MILESKA Irene Nowe

zd. Książek

pr. "Jępa"

- zastępcami referentów WSK przy
Okręgu Warszawskim AK (od 1948 r.)

D. Kw. 14 2001

ZWZ PPK
Warszawa

MILEWSKA Maria, Jrena
ps "Yaga" por.

Opieka nad oddziałem Roboczym, k-1^a
z ramienia Wydziału V. Przerzucenie
Kabla przez Al. Jerozolimskie. Oboz
po powstaniu w Łambinowicach

Zob.

Żołnierze Łączności Walczącej Warszawy
Kazimierz Malinowski
Instytut Wydawniczy "Pax"
Warszawa 1983

DRut
03.2003

str 94, 172, 204, 208, 312

2

T. 530/usk

SzSz / AK
Warszawa

Mileska Maria Irena
ps. "Jaga"

- z-czyni referentki WSK Okręgu Warszawskiego AK i szef łączności. Po powstaniu Warszawskim była jeńcem obozu VIC w Oberlangen, gdzie z rozkazu KG AK pełniła funkcję komendantki obozu.

Zródło: Małopolski Słownik Biograficzny
Uczestników Działań • Niepodległość
1939 - 1956, tom 7, s. 134 - 137

K.Wojt., 2002.

T. 530/WSK

AK

IV-14a

MILESKA Jreza Maria

ps. 11 Jaga⁴

VI. Fotografie

1. fotogr. ksero z książki [b.d.], szt. 2
2. zdj. w mundurze, [b.d.], szt. 1

2. Snt. 2011 r.

1. WSK
Terazni osobowe

2. T. 530/wsk

3. Ksero ..

4.

5. MILESKA Jrena Marie

PS "Jaga"

6. N.N

7.

8. Uwagi: Opis na volnovu e

Hm Jrene mileska

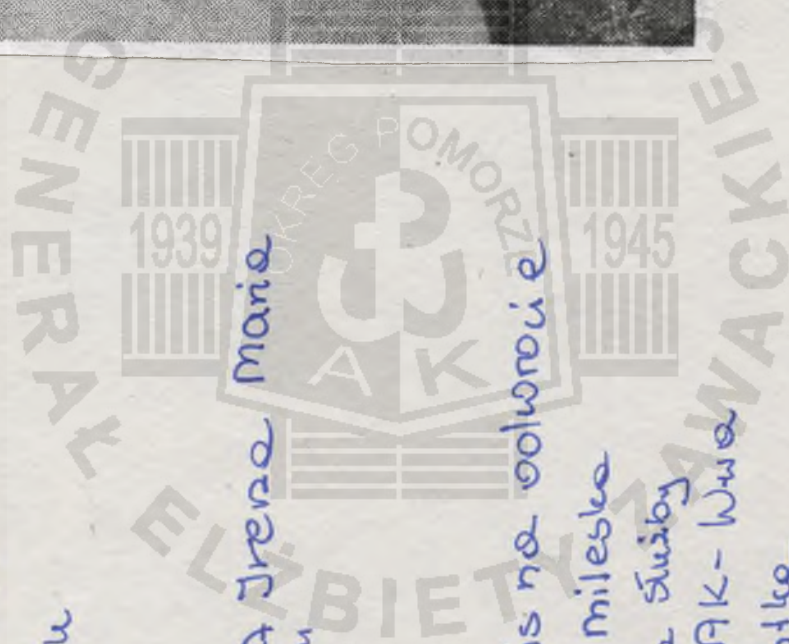
Preferencka Sluzby

Wsk Obr. AK - Wwa

Komenoiantke

Vic w Oberlanger

Z. Sust. 2011r.

*Archiwum
Pamięci
Pamięci
Krajowi
o Tomasz*

Maria Irena Milewska
"Jaga"

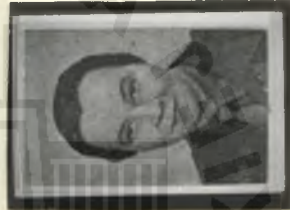
³
*Mlewo
V*

Maria Irena Milewska „Jaga”

Od 1940 r. Kierownicza działu łączności Komendy Pogotowia Harcerek w Warszawie. Od 1943 r. zastępczyni Szefa WSK Okręgu AK Warszawa z przydziałem do Oddz. V „K” KG AK. Uczestniczka Powstania Warszawskiego, po jego upadku Komendantka obozu jenieckiego w Oberlangen.

⁵ *Reprezentacja i powrót do kraju 18 i 24 Jan.
1945 r. p. l. Bernadette Soubrierowa
Włocławek 1886 r.*

⁸ *Hydro „Kobliwy polski” w formacji
II wojny światowej”
16-17. XI 1886 r. w Tomasz
Dwór Dobrze*

⁷
Pełen v Archiwum

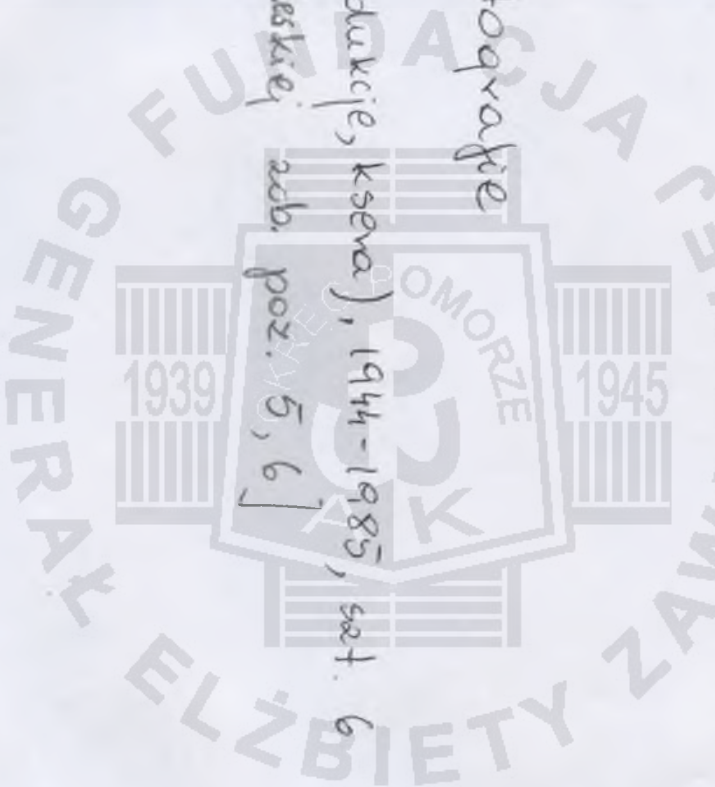

MILESKA Maria Jrewo

VF. Fotografie

- fot (reprodukcje, ksero), 1944-1985, sat. 6
[fot. Mileskiej adw. poz. 5, 6]

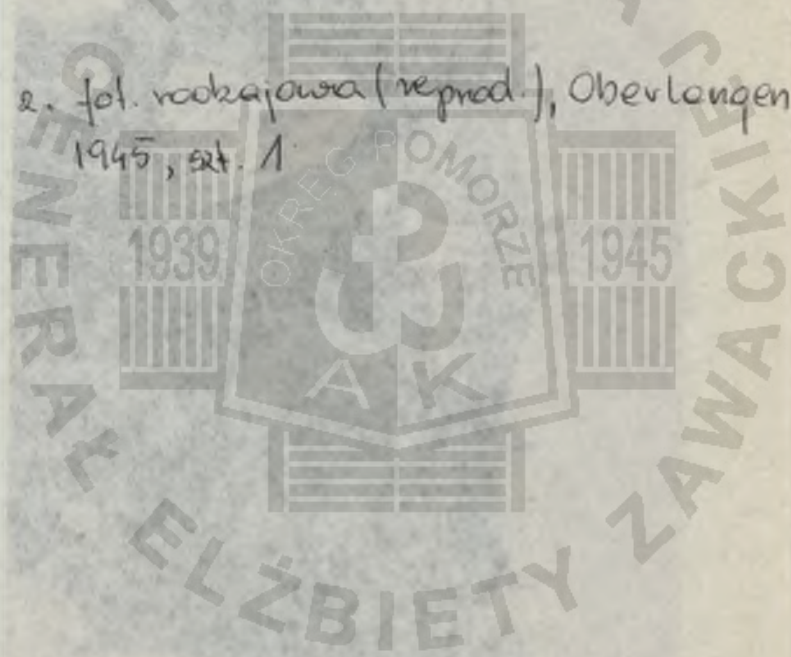
z fot. Nie zrobiono wypisów

MILESKA Maria Irene

1. fot. (reprod.) podkajawa, Oberlangen
Stalag VIC, 1944-1945, set. 1

2. fot. podkajawa (reprod.), Oberlangen
1945, set. 1

1. Oberlangen Stalag VI C XII-1944 - I V 1945

1. no 2 3 zdjęci znalezione
po uwolnieniu w szpitalu wicelica
nieurzędowej korespondencji
Tak „prześlęcienie” i wojnowo-rodzic
wyglądający wstędy -

1. na z lewej to koleżanka z grupy
„Bergenek” jedyną która dostała w paczce
Nek umundurowanie strażackie
z furacjami, frencja i bryczosów - amerykański
pewno i w tym samym czasie a do tego długie brzo
szarpety - Ubucie to jest obora se duszaki
dzwonienie (dobrze to dzwoni izoluje od zimna

2.

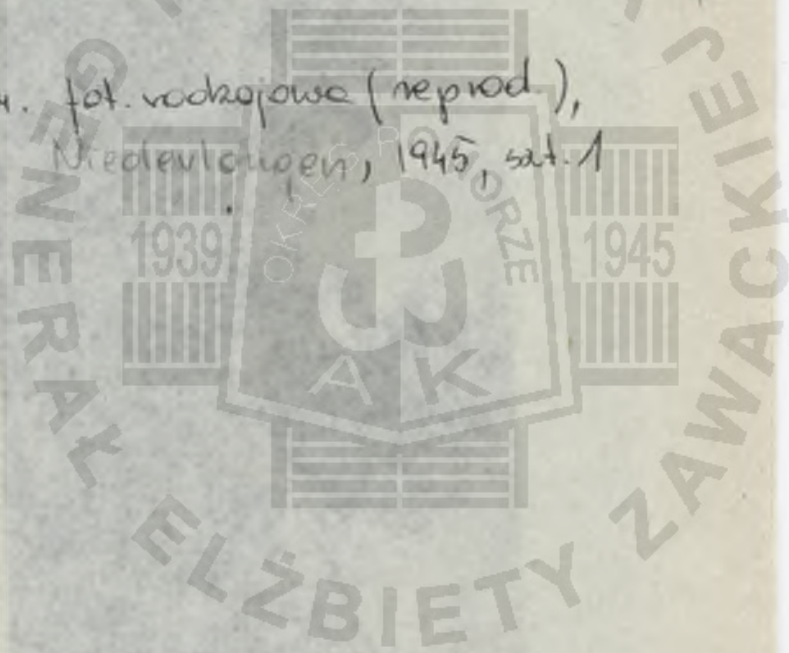
Alerlangen - 3. V. 1845 - przedatorie
Brewartha z kosc. kartovniczej
ocelary na przyjac. Gosi w tym
najswiezszy biskupa polowego Jaulicy

(2)

MILESKA Maria Jrena

3. fot. wojskowa (reprod.), 1945,
str. 1 [Niederrangen]

4. fot. wojskowa (reprod.),
Niederrangen, 1945, str. 1

Niederungen

wszystko wodoch - podarunek wojskowej Maryjki.

Ławki wodoch

1945 (3)

Now. wod. gen. Bor. Komorowski - i drzewa

1 dyw. Panc. gen. Klemens Rudzinski - mosty, pociąg

gen. Hanka p. jego account na 1-ym I Korpusie -

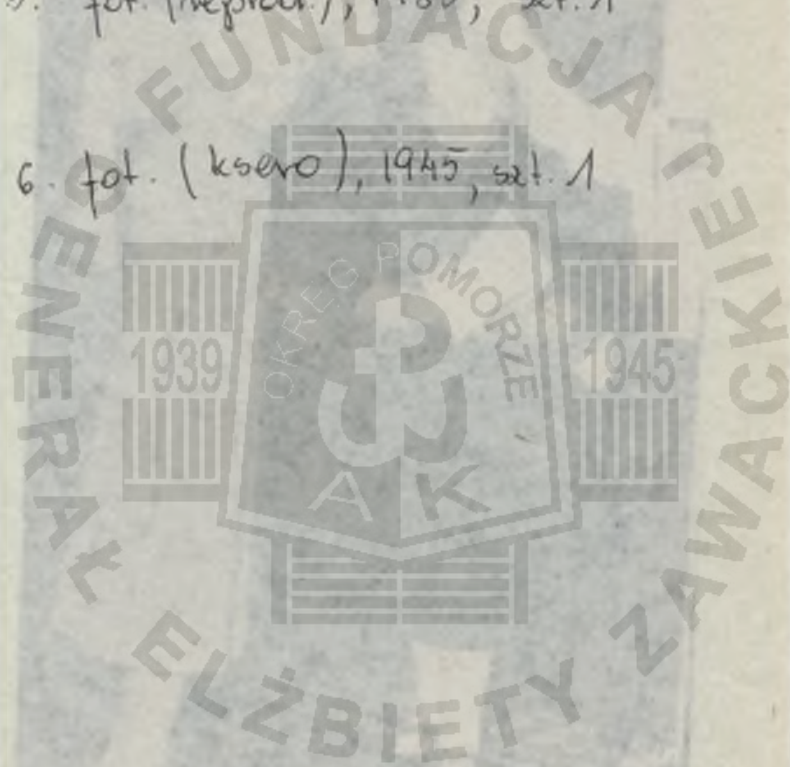

4. Niederbawgen Vizyta Kodzin 24. VI. 45.
 stojąca dyktu ~~nie do potworzenia dyktu~~
 Kpt. Janina Dymucha ~~u wójtka - kto~~
 por. Janina Skorzkińska (Kwatermistrz)
 por. Maria Maria Milerka - komendantka
 na pierwszym planie
 (gen. dykt.) gen. Tadeusz
 gen. Bor-Komorowski - wójt małeby
 (gen. dykt.) gen. Klewenski
 (gen. dykt.) gen. Stawski
 p. Edward Pfeiffer
 Salina wie zida...

MILESKA Maria Jrena. (Fot.)

5. fot. (reprod.), 1985, set. 1

6. fot. (ksero), 1945, set. 1

5.

r. 1985 r.

5

W 40. lat poimiej
Mama Irenei Obidiskoi
Komendantka Stalagu VIC Orlangen
na uroczystości 40-lecia uwolnienia
obozu w Pałacu Starica w ŁS-ach.

Z lewej strony Feliga Bailewosha
ciężka przewoźnica Środkowej
Kobiet Związku Powstańców Warszaw-
skiego - jeńców "ogromnych"
"Orlangen"

Gen. Stanisław Maczek d-ca 1 Polskiej Dywizji Pancerniej
w rozmowie z por. Marią Ireną Mileską komendantką
obozu jenieckiego kobiet żołnierzy Armii Krajowej z Powsta-
nia Warszawskiego, wkrótce po uwolnieniu Stalagu VI C
Oberlangen w dn. 12.04.1945r. przez patrol plutonu dowodze-
nia 2-go pułku pancernego prowadzonego przez dowódcę pułku
płk. Stanisława Koszczyńskiego.

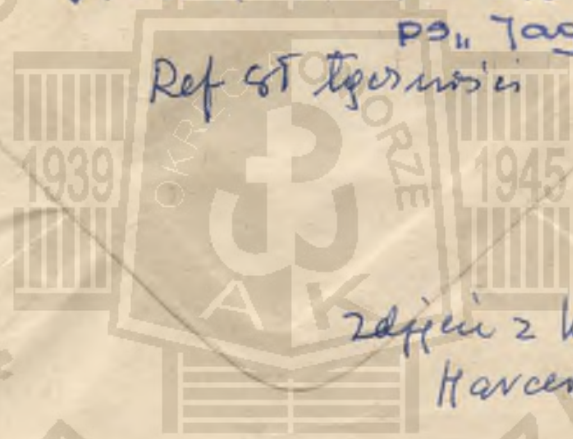
AK
KG

J. 530/100K

Wzrost Mieszka

ps. Tago

Ref. 101 100 100 100

Zdjęci z Książki
Harcerstwa 39-45

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI - MILESKA Maria.....

530/WSK

I/1. Relacja, k. 30, s. 1-33

I/2. Materiały uzupełniające relację

II. Dokumenty nie związane bezpośrednio z relacją

III. Inne dokumenty, k. 1, s. 1

IV. Korespondencja bieżąca

V. Nazwiskowe karty informacyjne

VI. Fotografie

MILĘSKA Maria Irena

